AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No: 38 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 20 d. Rugsėjo (September), 1923 | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

LIETUVOS ATSTOVAS SIDZIKAUSKAS KOMPROMITUOJA TAUTŲ LYGĄ. LIETUVOS ATSTOVAS ČARNECKIS JAU APLEIDŽIA SAVO VIETĄ

Lietuvis, bankos kasierius Pavietas, pabėgo su $15,000 bankos pinigų. Ispanijoj kuriasi revoliucija. Oklahomos valstijoj kįla civiliška karė. Vokietijoj laukiama revoliucijos. Pilipinuose fanatikai kelia tikybines kovas. Varo iš miesto murinus gyventojus. Rusijoj pasmerkta nužudymui 50,000 žmonių.

SIDZIKAUSKAS KOMPROMITUOJA LYGĄ.

Geneva, Šveicarijoj. Tautų Lygos posedžiuose kalbant apie šitos lygos darbus ir pasirodžius įnešimui, kad jos darbus reikia užgirt, Lietuvos atstovas Sidzikauskas patėmijo, kad šita lyga nėra tokia kokia esant ji mano, nes ambasadorių tatyba visuomet yra su ja ginčuose, kuomet lyga ką nors nusprendžia, o ypač lyga privirė nesutikimų tarpe Lietuvos ir Lenkijos, o kad lyga nėra pasaulyje taip galinga, kaip norėtų jos promatoriai, tai tas paeina nuo to, kad lygos autoritetas yra labai aprubežiuotas, nes ką ji tik yra sprendusi, visur ji pasirodė klaidinga. Jis išreiškė savo viltį, kad Lietuva ir Lenkija ateityje pačios tarpe savęs susitars ir Vilnius grįš Lietuvai kaipo jos nuosavybė, nepaisant tautų lygos nuosprendžio, kurį ambasadorių taryba klaidingai patvirtino.

Valio Sidzikauskas!

ATSTOVAS ČARNECKIS APLEIDŽIA VIETĄ.

Washington, D. C. Lietuvos Informacijų Biuras raportuoja, kad ikišiol Suvienytose Valstijose buvęs Lietuvos atstovu Voldemaras Čarneckis apleidžia savo vietą ir keliauja į Lietuvą. Galbut išplauks laivu "Majestic", kuris plauks Europon 22 dieną šio Rugsėjo mėnesio. Kada atvyks kitas Lietuvos valdžios paskirtas atstovas, nežinia. Utenka, kad Čarneckis, kaipo rezignavęs iš vietos, nereikalauja laukt jo atvykimo.

LIETUVYS PAVOGĖ $15,000 BANKOS PINIGŲ.

Chicago, Ill. Buvusio pramoninko Alšausko įstaigoj įsikurusią Universal State banką, prie Halsted ir 33 gatvių, patiko nelaimė, kuomet jos iždininkas tulas Karolis Pavietas kaszinkur dingo su penkiolika tukstančių bankos pinigų. Paliktame jo laiškelyje, jis sakosi tuos pinigus prakišęs grudų pirklyboje. Mat jis toje įstaigoje iždininkavo septynis metus, tad buvo jau įgijęs pasitikėjimą, todėl ir klastą surado tik valstijos inspektoriai.

ISPANIJOJ REVOLIUCIJONIERIŲ VALDŽIA.

Barceliona, Ispanijoj. Praėjusios savaitės gale Ispanijoj kilo kariumenėj maištai, vadovaujant generolui Prima Riviera. Karalius Alfonso pabugęs išbėgo į Sant Sebastiano. Kariumenėj sukilimams plečiantės į visas puses ir policijai sukilėlius jau nesuvaldant, karalius sugrįžęs į Madridą paliepė ministerių gabinetui pasitraukt, ką tas netrukus ir padarė. Pasitraukus gabinetui, karalius pašaukęs maištininkų vadą generolą Rivierą, paliepė jam suorganizout naują gabinetą. Tokiu budu sukilėliai laimėjo.

VOKIETIJOJ LAUKIAMA REVOLIUCIJOS.

Berlin, Vokietijoj. Čia ir kitose kolionijose laukiama revoliucijos užsidegimo. Dresdene ir Saksonijos miestuose prasidėjo gatvėse muštynės gyventojų su policija. Freiburge minios paėmė policijos stotį ir ją sugriovė. Berlyno priemiesčiuose prasidėjo buivių rekvizavimai. Jas rekvizuoja komunistai. Buvęs karvedžiu maršalas Ludendorf prisirengęs su savo kariumene keliaut paimt Berlyną ir apšaukt nacionalistų valdžią. Vainikuotas kunigaikštis Ruprecht išbėgo Švedijon.

BOIKOTUOJA DABARTINĘ VALDŽIĄ.

Manila, Filipinuose. Vietiniai gyventojai, mahometonai boikotuoja dabartinę valdžią ir reikalauja Suvienytų Valstijų valdžios. Gubernatorius Wood sako, kad Mahometo išpažintojai prisiekė nuverst dabartinę valdžią. Jie neleidžia savo vaikų į mokyklas nėgi moka mokesčius, ir taip elgtis žada kol valdžia bus pakeista. Lanao ežero aplinkėse prasidėjo nauji sukilimai. Šerifai su savo padėjėjais atsigabeno bombas ir žada sukilėlius baust šrapnelių šuviais.

ITALAI TAIKOSI SU JUGOSLAVIJA.

Paris, Francuzijoj. Italija pradėjo taikos derybas su Jugoslavija dėl Fiumo, už kurią vaidai buvo atsinaujinę. Italija geidžia Fiumą pasilaikyt sau, jo vieton Jugoslavijai atiduodant Porto Barras ir kitas prieplaukas. Jugoslavija, sakoma, nesipriešina, nes taip pataria jai ir ambasadorių taryba, ta pati taryba, kuri neseniai Fiumą buvo pripažinus Italijai, be jokių pretensijų prie jos Jugoslavijai. Šita taryba kaip ir tautų lyga, veidmainiauja prie kiekvienos progos.

IŠVARO MIESTO GYVENTOJUS MURINUS.

Johnstown, Pa. Iškilus čia murinų betvarkei, ir jai nesiliaujant, majoras Caufield paskelbė, kad visi tie murinai, kurie čia gyvena mažiau septynių metų, turi išsikraustyt iš miesto kaip greit galima. Šiuos iškrausčius, nebus leista apsigyvent naujai atkeliavusiems. Kurie čia išgyveno septynis metus, gali pasilikt, bet neleistina jiems turėt jokių viešų nė slaptų įstaigų, apart bažnyčios. Tokiu budu turės išsikraustyt iš čia apie 15,000 murinų.

RUSIJOJ IŠŽUDYTA 50,000 ŽMONIŲ.

London, Anglijoj. Kiek surinktos žinios parodo, Rusijoj taip vadinama "čeka" organizacija, kuri suorganizuota panašiai kaip Anglijos "Scoland Yard" detektivų organizacija, ikišiol išžudė 50,000 žmonių, kurie daugiausia buvo kaltinami kaipo politiški prasižengėliai, dirbanti dabartinės valdžios nenaudai ir rengianti sukilimus. Žinoma, tyrinėjimai buvo vedama aklai, jokių prirodymų neturėta, tik spėta esant kaltais ir tuojaus žudyta.

RAGINA ORGANIZUOT "KARIUMENĘ".

Washington, D. C. Įvairių "blaivininkų" organizacijos įteikė prezidentui Coolidge raštą kaipo bilių, kuriuomi reikalaujama valdžios, kad ši suorganizuotų tam tikrą laivyną su tam tikra "kariumene", kuri gaudytų jurėse kontrabandininkus, gabenančius degtinę, ir tik tada "butų galima Volstead aktą priverstinai padaryt įstatymu". Bet prezedentas mano, kad daugiaus šitos rušies samdininkų samdyt nėra reikalo, kadangi ir šiadieniniai suėda kasmetai milijonus doliarių.

PINCHOT NORI APSAUGOT ŽMONES.

Harrisburg, Pa. Gubernatorius Pinchot atsišaukė į trisdešimtį valstijų gubernatorius, kviesdamas juos prisidėt prie jo sumanymo, kad valstijos paimtų savo kontrolėn anglių pardavinėjimą, kad tuomi apsaugojus žmones nuo išnaudotojų, kurie rengiasi įkelt anglių kainas. Ar atsiras pritarėjai šiam sumanymui, nežinia, bet žinia, kad Pinchot tarp žmonių išsidirbs sau gerą vardą.

BANGOS SUNAIKINO MIESTELĮ.

Mexicali, Cal. Čia gauta žinios iš mažo žuvininkų miestelio San Jose de Cabo, kiek augščiau stovįs už Cape San Lucas, kad jis tapo jurių vandens sunaikintas. Kiek žmonių žuvo, nežinia, bet jame gyveno 500 žuvininkų šeimynų, kurios visgi vandeniui kįlant, turėjo išbėgiot į laukus. Išsiųsta laivas su drabužiais, maistu ir darbininkais, pagelbon nukentėjusiems žvejams.

NUBAUDĖ GREKIŠKĄ LAIVĄ.

New York, N. Y. Suvienytų Valstijų imigracijos valdžia nubaudė $200,000 grekišką laivą "Bayron" užtai, kad jis prieš 1 d. Rugsėjo nakčia, pora minutų perėjo imigracijos rubežių, ir įplaukė kvarantinon su savo pasažierais, kad priskaityt juos prie Rugsėjo mėnesio kvotos, kuomet jis įplaukė dar Rugpjučio mėnesyje. Laivas užmokėjęs baudą įteikė valdininkams aštrų protestą.

ITALIJA IŠSIKRAUSTYS IŠ KORFU SALOS.

Paris, Francuzijoj. Visas didelės karės pavojus jau pasibaigė, pradėjus ambasadorių tarybai taikyt Italiją su Grekija. Italija savo kariumenę iš Korfu salos ištrauks 27 dieną šio mėnesio, nes Grekija prižadėjo išmokėt 50,000,000 lirų už nužudytus italus, taipgi žmogžudžius nubaust juos sugavus. Kol kas jie dar nesurasti; sakoma, kad netrukus bus suimti. Tokiu budu Europai jau vėl negresia karės pavojus, kurio anais sykiais laukta.

DIDELĖS ŠALNOS NUGADINO AUGALUS.

Springfield, Mass. Čia pasisuko šaltas oras, kuris paliko negeistinas pasekmes. Temperatura nupuolus iki 33 laipsnių, pagimdė dideles šalnas, kurios nugadino visas daržoves, visoje aplinkėjo, o labiausia Connecticutt kloniuose, kur daržovių auginama labai daug. Vietiniai gyventojai neatmena tokios didelės šalnos šiuomi metų laiku. Reiškia, šalnos užpuolė peranksti.

VAIKAI "BOMBARDAVO" MIESTĄ.

Waterloo, N.Y. Čia Lafayette miesto darže jau nuo seniai stovi kanuolė, kuri buvo naudojama civiliškoje karėje, ir turbut nuo tada joje buvo užsilikęs šuvis. Dabar vaikai apie ją bežaisdami vidun jos įmetė "fairkrekį", kuris eksplioduodamas uždegė kanuolės šuvį, ir sugadino tas patikęs ant savo kelio du privatišku namu ir Waterloo viešbutį. Sužeista ir keli praeiviai, nes kanuolės vamzdis buvo nustatytas tiesiok gatvėn.

FRANCUZAI SUMUŠĖ "AMERIKONUS".

London, Anglijoj. Antanas Seib ir jo sesuo Marė iš Jersey City nuvyko pasižiurėt francuzų okupuoton Ruhro teritorijon ir ten tapo sumuštais vieno civiliško francuzo, paprasto darbininko, kuris juos parbloškęs ant žemės, kojomis suspardė Ludwingshafen miestelyje. Domonte esantis Suvienytų Valstijų konsulis raportavo ministeriui Hughes, kuris rengia protesto notą Francuzijai.

PAVOGĘS PAVEIKSLĄ ŽADA PRISIGIRDYT.

Sakramento, Cal. Iš Crocker galerijos dingo kaszinkur brangus, net neapkainuojamas paveikslas Kristaus grabo. Vagysta sukėlė daug trukšmo, bet po dvie jų savaičių paveikslas sugražinta ekspresu. Prie paveikslo pridėta nepasirašytos ypatos laiškas, kuriame pasakyta: "Nusidėjau labai šį paveikslą pasisavindamas, bet Dievas man atleis užtai; rasite mano lavoną Stowe ežere..."

SUĖMĖ DAUGYBĘ KUNIGŲ.

Kopenhagen, Danijoj. Rusijos valdžia nubaudė keturis šimtus kunigų įvairių tikybų ir trįs šimtai sukimšta į "čekos" kalėjimus, kurie vėliau bus teismo teisiami. Visi jie kaltinami daryme suokalbių, kad sukėlus revoliuciją ir nuvertus dabartinę valdžią. Daugiausia kunigų suimta Arhangelsko aplinkėse. Apart kunigų yra areštuota daugybės ir šiaip žmonių, kaipo jiems talkinėjusių.

VALSTIJA PARDAVINĖS ANGLIUS.

Lincoln, Neb. Gubernatorius Brayan paskelbė, kad jis eis laužyt anglių trustą ir sutaupyt valstijai 15 milijonų doliarių per žiemą. Jis sako eisiąs anglių pramonėn netik sau, bet ir kitoms valstijoms. Jis prižada pirkt iš kasyklų anglius ir žmonėms pardavinėt be pelno. Valstija gauna kasyklose anglius po $3 už toną, tad tokia kaina pardavinės ir žmonėms. Valstija kelioliką kartų ragino pirklius nupigint anglius, ir tiems neklausant, dabar bus pasielgta kitaip.

TOKIO MIESTAS NETEKO 315,824 NAMŲ.

Tokio, Japonijoj. Laike žemės drebėjimo Tokio mieste sunaikinta gaisro, vandens ir žemės drebėjimo, 315,824 namai. Žmonių žuvusių ikišiol atrasta 150,000 lavonų, suvirtusių po griuvėsiais po 100 ir daugiau ypatų. Griuvėsiai prededama valyt ir netrukus prasidės miesto atstatymas. Pašelpos gauta iš Suvienytų Valstijų, bet badas dar neprašalinta. Lavonų sukrautos rietuvės visose erdvėsnėse vietose.

OKLAHOMOJ KARIŠKA DIKTATURA.

Oklahoma City. Okla. Valstijos gubernatorius negalėdamas suvaldyt vietinių valdininkų sauvalę, kelis kartus buvo paskelbęs karės apgulimo stovį ir kariumenė buvo apsiautus kelis miestus, vienok valdininkai ėjo ranka rankon su nelegališkos organizacijos nariais Ku-Klux klanais, tuli net ir jų organizacijai priklausydami. Dabar gubernatorius paskelbė karės apgulimo stovį visoje valstijoje ir kariumenė su kulkasvaidžiais užėmė miestų gatves, gi atskiri buriai likviduoja valdininkų vietas ir kareiviai užima jų vietas. Tokiu budu paskelbiama Ku-Klux klanams karė ir miestų valdžia paliekama kariškai diktaturai.

BELGAI SUĖMĖ ORLAIVĮ SU PINIGAIS.

Brussel, Belgijoj. Sugedus pačtinio orlaivio sparnui, orlaivis nusileido ties Knocke-Sur-Mer, į šiaurę nuo Zebrugge. Policija tuojaus suėmė orlaivio vedėją ir du jo palydovu. Padarius orlaivyje kratą, atrasta apart laikraščių ir laiškų, 5, 000, 000, 000, 000, ooo, ooo markių. Kur jos buvo gabenamos, nelaisviai nepasakė. Pas juos atrasta ir žymėmis apdėtas laiškas Anglijos okupacijos viršininkams. Pinigus belgai sudėjo į nacionališką banką, ką darys su žmonėmis, nežinia.

KOVA POLICIJOS SU KOMUNISTAIS.

Sofia, Bulgarijoj. Čia komunistai pakėlė miesto gatvėse riaušes, kurios baigėsi muštynėmis ir areštais. Kovoje nušauta vienas policistas. Areštuota šimtas trisdešimts du komunistai, kuriais prigrusta visų aplinkinių kalėjimai. Riaušės kilo iš priežasties bedarbių, ir todėl kad ir ne komunistai riaušes kėlė, vis tiek jiems duodama kreditas. Į miestą pritraukiama daugiau kariumenės, nes tikimasi riaušes atsikartosiant.

MOTERIS BUVO IŠTEKĖJUS UŽ MOTERIES.

La Crosse, Wis. Aną dieną čia numirė vėžio liga alas William Taylor, išgyvenęs su motere per keturias dešimts metų. Ji tik savo "vyrui" mirus persitikrino, kad jis buvo ne vyras, kokiu jis vedė, bet moteris, kaipo William Taylor, už kurio ji ištekėjo turėdama 17 metų amžiaus, ir ikišiam laikui nieko nežinojo, kad jos "vyras" yra moteriškos lyties. "Jis" savo moterį visą gyvenimą grėsė nuo suėjimo su žmonėmis, ypač vyriškos lyties.

MIESTAS SKELBIA KARĘ KLANAMS.

Lewiston, Idaho. Tamsioje naktyje į gyvenimą murinės našlės, Georgia Cross atsilankė trįs marškomis apsisiautę vyriškiai, bet našlei pasisekė pabėgt per langą jiems ne užtėmijus. Jai pasiskundus miesto valdžiai, konselmonų susirinkimas priėmęs tam tikrą rezoliuciją, prisakė policistams šaut į kiekvieną, ką pamatys apsisiautusį marška, ar turint ant burnos ličyną.

PANIKA DĖL ŽEMĖS DREBĖJIMO.

Malta. Čia įvyko žemės drebėjimas, kuris tiek buvo stiprus, kad pakratė triobėsių sienas ir nupurtė keliolika kaminų, kurių plytoms puolant užgauta keli žmonės. Šiaip nuostolių nepadaryta. Tik tarpe gyventojų kilo didelė panika. Tikintieji susigrudo į bažnyčias, kad išmeldus Dievo pagelbą, idant negimtų tokia katastrofa, kokia ištiko Japoniją. Tulų namų sienose nuo pakratymo žemės, pasirodė, dideli plyšiai.

Žinios iš Lietuvos

Nelemtas Seinų likimas.

Seinai (okupuoti). Ne tie jau Seinai, kurie pirmiau buvo garsūs, nes čia lietuvius glosto lenkų ranka. Vyskupas neperkęsdamas lenkų persekiojimo, išsikėlė į Punską. Mokyklos irgi išbėgiojo, tai į Lazdijus, tai kitur, ir taip nieko neliko.

Likvidavo atstovybę.

Kaunas. Lietuvos valdžia likvidavo atstovybę Holandijoj. Dabar Lietuvos reikalai pavesta J. Savickui, kuris atstovaus Holandijoj, Danijoj ir Norvegijoj. Švediją, ir Finiją atstovaus Švedijos atstovas Šeinius.

Aptverti lyg gyvuliai.

Kaunas. Vytauto gatvėje, kur gyvena francuzų ir kitų valstybių konsuliai, tas namas aptvertas surudijusia, dygliuoto drato tvora. Iš šalies žiurint, išrodo, kad svetimų valstybių konsuliai Lietuvos sostinėje aptverti lyg koki gyvuliai.

Vokietijos protestas Lietuvai.

Kaunas. Perėmus Lietuvai Klaipėdos krašto geležinkelius, nežinia ko vokiečiai užsimanė, kad Vokietijos atstovas Kaune, Lietuvos užrubežių reikalų ministerijai įteikė aštrų protestą už pasisavinimą neva Vokietijos geležinkelių. Nežinia dar ką Lietuva į tai Vokietijai atsakys.

Keista restauracija.

Kaunas. Seimo restauracija yra tuomi keista, kad valgius ne svečiams leidžia pasirinkt, bet patys skiria, ypač pietus, ir tai ne visiems vienodus, nes vieniems duoda geresnius valgius ir daugiau, gi kitiems primeta bile ką. Tokios tvarkos turbut nėra nė vienoj kitoj restaurancijoj, visame civilizuotame pasaulyje.

Apdegė fabrikas.

Klaipėda. Užsidegė ir pusėtinai apdegė Shillfabrik, kuriame buvo dirbamas vinieras. Gaisras prasidėjo iš džiovinimo skyriaus ir gaisras apėmė visą fabriką, kurio nuostoliai apskaitoma virš milijono litų. Taipgi pora desėtkų darbininkų, jame dirbusių, neteko darbo. Ar fabrikas bus taisomas, ir ar pradės išnaujo dirbt, ko' kas nežinia.

Demoralizuoja mokyklos vaikus.

Švenčionys (Vilniaus apyrubė). Čia lenkai gabena iš Galicijos mokintojus vaikų mokinimui, o tie vadinami mokintojai yra tai tikri demoralizatoriai. Iš daugelio kitų, yra viena mokintoja, kuri laike lekcijų siunčia mokinius parnešt jai degtinės, kurią ji ten pat, mokykloje, mokiniams matant, ir išgeria.

Teikia lenkams negarbę.

Vilnius. Praėjusioj vasaroj Lenkijoj viešėjo finai studentai, bet pravažiuodami pro Vilnių, jame nesustojo. Lenkai tuomi labai piktinosi, kad studentai lenkus įžeidė. Bet to negana. Dabar Lenkijoj viešėjo Švedijos karininkai, kurie irgi pravažiuodami pro Vilnių, jame nesustojo. Tokiu budu lenkų autoritetas nuo skandinavų gavo du antausiu, kas reiškia nepripažinimą lenkams Vilniaus.

Džiaugiasi geru derlium.

Salaska, Ežerėnų apskr. Čia žmonės nepaprastai džiaugiasi šių metų derlium, kokio nebuvo tikėjęsi, nes nuokart, iš pavasario nebuvo lytaus, kas yra dideliu pavojum smiltynuose. Vienok vėliaus lytaus buvo užtektinai.

Lietuvių delegacija Varšavon.

Vilnius. Lietuvių delegacija, su kunigu Kraujaliu ir K. Kairiugščiu, nuvyko Varšavon, kad įteikus įeikus apšvietos ministerijai prašymą leist atidaryt lietuvių gimnaziją, lietuvius prileist prie pilietybės ir nurodyt lietuvių vargus, kilančius iš lenkų persekiojimo.

Ima kariumenėn ekskareivius lietuvius.

Kaltinėnai, Švenčionių apskričio. Ši vieta pirmiau buvo neutrališkoje zonoje, bet "tautų lygai" pasitarnavus, keli kaimai pateko lenkams, kurie dabar ten ėmė savotiškai šeimyninkaut. Pirmiausia suėmė visus vyrus, kurie tarnavo Lietuvos kariumenėje. Pirmiausia paėmė į savo kariumenę, bet paskui juos apkaltino ir kalėjiman sukišo užtai, kad Lietuvai tarnavo jie dėl gavimo žemės, kuri atimta iš lenkų dvarininkų.

Nepagirtina tvarka.

Šakiai. Čia miesto tvarka neužsipelno mažiausio pagyrimo, vien dėl šulinio. Miestelyje yra tik vienas šulinis, kurį "bobelės" visuomet jį su viedrais apstoję. Vienos pumpuoja vandenį, kitos susėdę ant žemės, mala liežuviais, drasykdamos šlovę visiems tiems, kurie joms papuola. Vertėtų jau šitą piktą panaikint, iškasant daugiau šulinių, kad bobelkos laiką galėtų kam naudingesniam sunaudot, greičiau vandens parsinešę.

LENKŲ POLITIKA OKUPUOTOJE LIETUVOJE.

"Tikroji politikos išmintis... verčia Lenkiją šioj valandoj žiurėt su galima kantrybe į tą neapykantos orgiją, kuri siaučia prie mus ("Lenkiją") Lietuvoje. Lietuva ir Lenkija turi ir privalo siekt laikui bėgant prie susitarimo. Šiadien galvot apie tai mums dar peranksti, bet iš musų pusės, kurie dabartinę valandą neabejojamai esame stipresni, reikia vengt visa, kas gali įpilt aliejaus į ugnį,"—taip rašė šiais metais Krokavos lenkų dienraštis "Czas", labai artimas lenkų užrubežių reikalų ministerijai ir vienas svarbiausių ir rimčiausių spaudos organų, apie lietuvių ir lenkų santikius.

Nenuostabu, kad lenkų dienraštis nė pusės žodžio nesako apie lenkų neapykantos kilmę ir esmę, nes kiekvienas savaimi supranta, kad negalima mylėt tuos, kurie apgavimu ir smurtu išplėšė lietuvių tautai jos valstybinės užuomazgos ir politiško, kulturiško ir ekonomiško gyvenimo kelių šimtų metų centrą. Svarbu pabrėžt, kad lenkai patys prisipažįsta, jog doresnio santykiavimo tarp lietuvių ir lenkų raktas yra ne Lietuvoje, bet Lenkijoje.

Galima buvo laukt, kad Lenkija, įgijusi pastarais metais tokių jos pačios nelauktų diplomatiškų pasisekimų ir pasiekusi bent ant popieros tą, ką ji taip ilgai troško, liausis ėjusi smurto ir priespaudos keliais santikiuose su lietuviais, kurie yra jos okupuotos Lietuvos srityse. Pirmos naujai susikurusios Vitos-Golombinskio vyriausybės dienos ištiesų davė daug vilties šioje srityje. Bet nebuvo vykdoma gyveniman tų grąsinimų, kuriuos lietuvių visuomenė buvo girdėjusi iš lenkų valdžios organų pilsudskininko Sikorskio laikais. Dėja, toji viltis buvo vien tik neilga iliuzija.

Doro lenkų dienraščio nustatomoji lietuvių ir lenkų santikių pagerinimo programa pasiliko šaukiančio tyrumoje balsu. Lenkų administracija Vilniaus krašte griebėsi senų išmėgintų metodų savo elgėsyj su Vilniaus krašto lietuviais. O kas tos permetodos, męs matėme visą laiką nuo pat Vilniaus okupacijos. Ta lenkų politika lietuvių žvilgsniu varoma sistematiškai. Lenkai neleidžia plėstis nė mažiausiai lietuvių tautiško susipratimo kibirkštėlei, visvien kur ji apsireiškia, ar tai butų mokyklų ir bendrai švietimo srityj, ar ekonomiškame ar visuomeniškame gyvenime. Jų smugis pirmiausiai kreipiamas prieš lietuvius inteligentus, kurie gali but tautiškos samonės žadintojai ir susipratusių narių vadai. Jie stengiasi padaryt lietuvį inteligentą betiesiu helotu ir atimt jam pragyvenimo galę Vilniaus krašte. Negana to, kad nė vienas lietuvis nepriimamas lenkų valdžios tarnyston; lietuviams neleidžiama užsidirbt sau duonos visuomeniško ir ekonomiško gyvenimo srityj. Užteks prisiminus lietuvių bankų ir koperatyvų uždarymus, neleidimus verstis medicinos praktika lietuviams gydytojams (dr-ui D. Alseikai. dr-ui Rymui Švenčionyse, dr-ei V. Alseikienei). Tačiau didžiausi smugiai krinta nelaimingiems lietuvių mokytojams ir mokykloms.

Kasdien iš Vilniaus krašto eina vis neramesnės žinios. Lenkų administracija yra paruošusi sunaikint Vilniaus lietuvių gimnaziją ir mokytojų seminariją ir Švenčionių lietuvių gimnaziją. Nėra, rodosi, tos priemonės, kurios lenkų administracija nesigriebtų lietuvių mokymo įstaigoms suardyt: tačiau, lietuviai reikalaudami iš lenkų netrukdyt jų pačių užlaikomoms kulturiškoms įstaigoms gyvuot ir plėtotis prašo ne kurios nors malonės ar išmaldos, bet vien tik reikalauja, kad lenkai vykdytų savo tarptautišką pasižadėjimą ir pirmoje eilėje sutartį, Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis, Anglija, Francuzija, Italija ir Japonija, pasirašytą Versaliuje 1919 m. Birželio 28 d. ir lenkų seimo ratifikuotą. Tos sutarties VII straipsnis nustato: "Lenkijos piliečiai, kurie priklauso etnėms, religinėms arba kalbos mažumoms, naudosis tomis pačiomis faktiškomis ir tiesotiškomis gvarantijomis ir su jais bus elgiamasi taip pat, kaip ir su kitais Lenkijos piliečiais. Butent, jie turės lygias tiesas savo lėšomis steigt, vest kontroliuot labdarybės, religijos ir visuomenės įstaigas, mokyklas ir kitas auklėjimo įstaigas su tiesa laisvai ten vartot savo gimtąją kalbą ir laisvai praktikuot savo religiją".

Lietuviai žino, kad lenkai sudaro Vilniaus krašte nežymų nuošimtį; jie nepripažino ir nepripažins Vilniaus krašto Lenkijos dalimi; jie laiko Vilniaus kraštą esant laikinoje lenkų okupacijoje. Ir šiuo atvejų jie reikalauja, kad Lenkija laikytųsi tarptautiškos tiesos dėsnių, kurie neleidžia kariškam okupantui naikint okupacijos metu rastųjų kulturos ir švietimo įstaigų.

Jeigu dar paimsime, kad Lenkija ne vieną kartą davė iškilmingą pasižadėjimą Tautų Sąjungai, jog ji nieku nevaržysiant kitataučių laisvės ir kulturiško vystymosi, ir taikys jiems mažumų apsaugojimo dėsnius, tai darosi aišku, kaip dienos šviesoje, kad lietuvių persekiojimo Vilniaus krašte orgija yra papraščiausių tarptautiškų elementų mindžiojimas.

Paskiausiai gautomis žiniomis, lenkų administracija suiminėjanti Vilniaus lietuvių gimnazijos ir mokytojų seminarijos abiturentus ir kaltinanti juos šnipavime. Tai priprasta lenkų administracijos metoda. Lenkų valdžia tuo naudojosi 1920 metais Lapkričio mėn., kada suėmusi daugybę Vilniaus lietuvių moksleivių, kaltino juos šnipavime ir žadėjo sušaudyt, jei Lietuvos valdžia nepaleis teismo nuteistųjų peoviakų; pakartojo tai 1922 m., kada net suėmusi žymesniuosius lietuvių ir gudų veikėjus, taip pat kaltino juos šnipavime ir grąsino sušaudymu, jei Lietuvoje nebus paleisti peoviakai. Dabar istorija kartojama trečią sykį. Skirtumas yra kol kas tik tame, kad iki šiol Lietuvos valdžiai dar ne buvo siuloma išleist "suimtieji šnipai", už kuriuos nors kriminališkus prasikaltėlius Lietuvoje. Šis teroras turi vis tą patį tikslą—sutruškint lietuvių inteligentiją Vilniaus krašte ir išnaikint jos daigus.

"Ne užtvenksi upės bėgimo, norint sriuventų ji pamažu", išsireiškė Lietuvos poetas, kalbėdamas apie tautiško atgimimo jiegą, ir męs tam tikimes, kad Vilniaus krašto lietuviai sugėbės iškęst visas Tantalo kančias ir pakelt visus smugius.

Bet nepriklausančios Lietuvos visuomenė negali abejotinai, ramia širdžia ir šaltu krauju žiurėt į visas tas savo brolių kančias, matydama, kad pas mus kalbą lenkiškai ir vadinantieji save lenkais nevaržomi, naudojasi pilnomis piliečių tiesomis, steigia įvairias ekonomiškas ir kulturos draugijas, turi daugybę valdžios ir valsčių lėšomis išlaikomų pradžios mokyklų ir keliatą gimnazijų. Tas lietuvių neramumas didėja dar dėl nesiliaujančių šmeižimų, kuriuos skleidžia lenkų valdžia apie Lietuvą visoje Europoje ir tų nieku nepamatuotų skundų, kuriuos lenkai siunčia neva dėl lenkų persekiojimų Lietuvoje Tautų Sąjungai, kaip pav. neseniai yar padaręs naujas Lenkijos atstovas Tautų Sąjungai, Modželeskis.

Lietuvos visuomenė, visuomet taip tolerantiška, prieš savo norą yra verčiama pasistatyt sau klausimą —ar Lietuvos valdžia, taikydama lenkų mokykloms tais pačiais,metodais,kokiais lenkų valdžia taiko lietuvių mokykloms okupuotoje Lietuvoje, nepriverstų lenkų valdžios labiau gerbt savo tarptautiškus pasižadėjimus ir žmoniškiau elgtis su Vilniaus krašto lietuviais. — Lietuva.

APSIMOKA TAUPYTI LEIBELIUS

Šitų Gerai Žinomų Kondensuoto Pieno Rušių,

Nes Gausi

BRANGIŲ DOVANŲ

DYKAI

Ypatingas Pasiulymas

Suprasdami, kad daugelis šeimininkių nežino visos naudos musų rušių Kondensuoto Pieno, mes, The Borden Company, duodame ypatingą pasiulymą, kuris giliuos tik aprubežiuotą laiką, kad jos irgi galėtų su tomis rušimis pasipažint. Jei išpildysi kuponą apačioje šio paskelbimo ir pasiųsi šiandien, tai mes pasiųsim Jums Paveikslūotą Premijų Katalogą, kartu su Ypatinga Premijų Korta, kuri skaitysis kaipo 10 dovanotinų leibelių.

Sekamos Premijų Krautuvės duos Jums už tą Kortą ir visus Magnolia ar Star Pieno leibelius, kuriuos dar turėsit, dovanų. Nuo pirkėjo turinčio 40 arba daugiau leibelių bus priimama tik vieną Ypatinga Korta.

MUSŲ DOVANŲ KRAUTUVĖ BOSTONE

Prie 89 Friend Street arti Haymarket Square.

Kitos Dovanų Krautuvės:

FALL RIVER, MASS., 14—3rd Street, arti Bedford Street,

NEW HAVEN, CONN., 105 Temple Street, arti Crown Street.

BRIDGEPORT, CONN., 105 Congress Street, arti Main Street.

PROVIDENCE, R. I. 49 Aborn Street, arti Washington St.

Mes širdingai užkviečiame Jumis aplankyt mus, nepaisant ar turit leibelius ar ne, ir peržiurėt musų didelį skaičių naudingų ir gražių dovanų, kurias galite gaut visai dovanai už LEIBELIUS.

Jei nėra krautuvės Jusų miestely, kuri apmokėtų šituos leibelius ir Ypatingą Premijų Kortą, pasiųsk juos į Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson St., New York City, kartu su numeriu tos dovanos, kurią rasi Paveiksluotame Premijų Kataloge, ir mes tą dovaną pasiųsime dykai.

Tavo Groserninkas laiko tik vieną ar dvi šitų Borden's Premijuotų Kondensuoto Pieno rušių. Prašyk tik tų Bordeno Blėšinių, kurios duoda brangias dovanas už leibelius.

KUPONAS.

Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson St., New York, N. Y.

Prašau man prisiųst Premijų Kortą kaip garsinta.

VARDAS .....

ADRESAS ..... 1)(Lithuanian)

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

— by —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

— per —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzempliorial — 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 8 1879.

TUŠČIAS BESIGYRIMAS IR TAUTININKAMS RENGIAMA KRUCIATA.

Labai blogai, kaip kas nori pasigirt neturėdamas kuom. Tokius žmonės vadina netaukuotu puodu, kurio rolę sulošė "Laisvė" savo 215 numeryje. Ten ji sulyg smagiausių savo metodų apvainojus Širvidą, Laukį, "Vienybę", "Dirvą", kumštelėjus "Tėvynę", gnybtelėjus "Telegramą", nę iš šio, nė iš to, pradeda pagyro giesmę: "Dabartinėse aplinkybėse nė "Tėvynė", nė "Amerikos Lietuvis", nė "Sandara", nė "Telegramas" nepakels balso prieš vienybiečių diktaturą Sandaroje ir Susivienijime Lietuvių Amerikoje... Be to, reikia žinot, kad nutupęs ant savo biznio laktos tautininkas yra ramiausis žmogus... Visas kovos sunkumas su vienybinių demagogija puls ant "Laisvės".... Jie žino kas męs, o męs žinome kas jie (to nė sakyt juk nereikia). Ar jums nekįla klausimas, iškur atsirado taip daug tautiškų laikraščių? Juk tai formališkai žiurint turėtų rodyt stiprėjimą vidurinės srioves, bet to nėra. Didžiuma tautiškų laikraščių nėra savistovės įstaigos (?), tai tik priedas prie kito, daug stambesnio biznio. Taip yra su "Amerikos Lietuviu" ir 'Dirva". Paimkime tokią kolioniją kaip Worcester, kur eina Amerikos Lietuvis", jo ta įstaiga lyginasi zerui, nes visuomenės judėjimą vadovauja komunistai ir klerikalai".

Ar girdėjote? Tas reiškia, kad tautininkų visuomenišką judėjimą vadovauja komunistai su klerikalais. Bet tai yra apsurdas ir tuščias pasigyrimas, be teisybės žodžio. Pirmoje vietoje, "Amerikos Lietuvis" nėra sujungtas su jokiu "stambesniu bizniu"; jis yra leidžiamas visuomenei pasitarnavusio žmogaus, iš jo dviejų rankų darbo, ne iš svetimų duoklių. Antroje vietoje, Worcesterio kolionijoj lietuvių visuomenišką judėjimą vadovauja kiekvienas sluogsnis sau. Kunigas Jakaitis vadovauja "geriems katalikams" ir ten joks komunistas vadovaut negali nė sapnuot. Tautininkai čia yra iš dviejų sluogsnių, kaip ir kitur: Vieni sandariečiai, pas kuriuos komunistai niekad nevadovaus, gi kiti tai nepartyviškieji, kuriuos komunistai irgi nevadovauja, nes šie bėga iš susirinkimų, kur komunistai pradeda žvėriškai staugt. Socialistus komunistai irgi nevadovauja. Tokiu budu komunistams liekasi vadovaut tik sau, ir taip yra. Užtaigi "Laisvės" pasigyrimas su savo komunistų vadovavimu ir yra tuščias išsisvajojimas. O kad komunistai čia po kelis susitarę ir suėję į kokios draugijos susirinkimą žiaurumu išsivaiko žmones iš susirinkimų ir tik patys likę nutarimus daro, tai nereiškia vadovavimą. Tas pats yra ir kiekvienoje lietuvių kolionijoje, kur yra lietuvių draugijos, ir todėl Worcesteris nėra išimtis, kur kumunistai vadovauja tik save bet nieką daugiau.

Ant galo, kas yra tie komustai? Kas jiems davė tą vardą? Tai yra buris žiaurių žmonių, besislapstančių po visokiais vardais. Jie ir patys nežino kaip jie gali vadintis. Vadinasi jie save darbininkais, draugais, ir dabar jau atsirado komunistai; kiti juos vadina dar radikalais, bolševikais. Taigi kaip matome, jie neturi sau tikrojo vardo, užtai ir slapstosi po įvairių draugijų vardais. Be vardo žmonės negali but vadovais kitų, ypač tada, kada lietuviškai meldžiamasi prie matuškos Rusijos.

Prie užbaigimo savo pasigyrimo, Laisvė atsidusta: "Su tautininkais mums reikės daug kovot". Tas reiškia, kad čia ne oficiališkai jau skelbiama tautininkams kruciata, o vėliau galbut bus ir oficiališkai paskelbta. Bet tautininkams ne parsieis jos baidytis. Ta kova nebus tokia sunki, kokią tautininkai vedė su socialistais nuo 1904 iki 1912 metų. Socialistų tais laikais vadovai irgi lošė tokią pačią rolę kaip šiadien šitie bevardžiai "darbininkai", tik jų armija buvo bene penkis kartus didesnė. Socializmas tada daug reiškė ir buvo augštai statomas. Daugelis net pačių tautininkų, nors į jį netikėjo, bet jam simpatizavo; net toks velionis Šernas, kurį šiadien kaikas perdaug garbina, ir tas savo vedamame laikraštyj "Lietuva", sociailzmą užtarė, o kad kas paklausė jo juokais, "ar tai jau ir tu dėdė socialistams pritari", atsakydavo, "tai... dėl mados".

Bet tada socialistai buvo tie patys rėkiantiejie elementai, kokiais šiadien yra besigiriantieji "visuomenės vadovai". Rėkt ir žiauriai jie rėkt mokėjo, o jei rėksmais ką nenugazdino,tas buvo purvuose palaidotas. Bet kur šiaiden tas viskas? Tautininkai kaip buvo taip ir yra. Socialistų kruciata juos ne išnaikino, nes visa ta procesija sugriuvo. Pasiliko tik rimtesni, inteligentiškesni žmonės, o visi akiplėšos, rėksniai, vieni susipratę ką veikia, pasitraukė ir užsidarė nuo visko, o kiti, kurie dar buvo "energiškesni", tie susispietė prie pagyrų puodo. Nors jie yra žiaurųs ir visiems įkirųs, bet pareis laikas,kad ir jie susivaldyskaip susivaldė anie vadinami "socialistai". Rods, tautininkai šiadien miega, nieko neveikia. Bet tai ne pirmas sykis. Jie visuomet ilsisi, kuomet kiti rėkauja, bet atsilsėję jie griebiasi už darbo ir darbą nuveikia. Ir dabar jie kada nors išbus ir parodys "ką jie gali". Šukaut už tautininkų dušią niekas neprivalo, nes nėra reikalo. Ateis laikas, kada toki rėkiantieji elementai susipras, kad pirmiausia reikia but lietuviais, kokiais gimė ir augo, o kuomet tokiais liksis, gaus tautininkų pasitikėjimą, tada galės siekt ir prie visuomenės vadovavimo. Dabar dar peranksti. Dar šalta, galima sparnelius nušalt.

Teršia lietuvių vardą.

Praėjusios savaitės laidoje, žinių skyriuje trumpai priminėme, kad angliakasiai įtaria lietuvius komunistus surengime angliakasių skerdynių Birželio mėnesyj, 1922 metuose, miestelyje Herrin. Bet dienraštis "Worcester Telegram" apie tai gavęs žinią iš New Yorko, rašo plačiau. Sako: Aštuonias dešimts lietuvių bolševikų vedė skerdynes Herrine, kaip liudija United Miners of America, viešai paskelbiant, kad tas buvo surengta su Maskvos žinia, kad apvaldžius organizacijas Suvienytose Valstijose ir Kanadoj, iššaukus revoliuciją ir nuvertus tuomlaik egzistuojančią valdžią.

Gaujos vadai, kurių buvo 67, buvo nariai Herrino bolševikų kuopos prie Amerikos komunistų, ir 19 kitų narių tos pačios partijos buvo importuotais kaipo agentai viso pietinio Illinojaus kasyklos zonos užpuolimo surengimui, kas davė pasekmes tokias, kad žuvo 22 žmonės pernykščių metų Birželio mėnesyje.

W. Z. Foster, promatorius "vienos didelės unijos" idėjos Amerikoje, buvo viršiausia figura skerdynių surengime, šale jo stovėjo redaktorius radikališko laikraščio "Voice of Labor" iš Chicagos Jackus Carney; Nikalojus Doxenburg, naris išpildančiosios tarybos komunistų partijos Amerikoje; Oscar Larson, naris jaunųjų komunistų lygos; Gust Fraenckel, "raudonas" darbininkas tarpe geležinkelių darbininkų; Karolis Krumbein, valdininkas iš komunistų partijos, Arne Svabeck, vienas iš komunistų komisijos ir Nels Kjar, Chicagos teismuose baustas už konspiracijas prieš valdžią, laike karės. Skerdynių istorija, trumpai sakant buvo tokia: Daugiau kai per septynias savaites buvo rengiamasi užpult Franklin ir Williamson paviečiuose kasyklų zoną ir nubaust ten dirbančius straiklaužius. Rengimasis vis progresavo. Riaušės kilo pietvakarinėj Pennsylvanijoj. Komunistų grupos tas riaušes akyvai dabojo New Yorke, Clevelande ir Chicagoj, kad gerai įsitėmyt, kaip reikia veikt, nes tikėjosi, kad tokiose kasyklose skerdynės tikrai iššauks valstybėje revoliuciją, kad čia užvedus komunistišką diktaturą".

Kaip matome, čia jokių prirodymų nėra, kad tikrai lietuviai komunistai tas skerdynes surengė ir jose vadovavo, tik pasakyta, kad tai jie skerdynes vedė ir tiek. Gali but, kad tas skerdynes surengė ir ne lietuviai, juk komunistų yra net ir čia vietinių, vadinamų "amerikonų". Galėjo but gaujose ir vienas-kitas lietuvis, kuris dalyvavo brutališkame darbe; juk nebereikalo "Keleivyje" vienas "darbininkas" mus darkė užtai, kad męs pasibjaurėjome kruvinuojų girtų latrų darbu. Matyt, kad vienas tokių ten visgi dalyvavo ir paskui save teisino. Bet tai dar tas neparodo, kad tikrai lietuviai komunistai skerdynėms vadovavo.

Pamatysime vėliau, ar teisingai dabar kaltininkais inkriminuojami lietuviai komunistai. Jei tas butų teisybė, tai butų skaudus smugis lietuvių tautos vardui netik vieniems komunistams, bet ir nuošaliai nuo jų stovintiems. Ir taip jau lietuvių vardas tapo suterštas, kad ir taja trumpute žinute, kurią paskelbė angliški laikraščiai.

Statyt Bažnyčią?

Kauno Žaliame Kalne Lietuvos episkopatas yra nusprendęs pastatyt bažnyčią. Kunigas Tumas, kuris Lietuvoje yra skaitomas radikališku katalikų kunigu, sumano, kad reikalinga Žaliame Kalne pastatyt paminklą nežinomam knygnešiui, o tuomi paminklų jis suokia stilišką bažnyčią.

Knygnešis yra neapkainuojamas perlas musų tautos atgimime. Juk niekas tiek neprivargo tautos išbudinimui kaip knygnešis, rizikuodamas savo gyvastį, šaltomis darganotomis naktimis gabendamas iš užrubežio knygas ir laikraščius. Knygnešiui tad paminklas yra reikailngas, kaipo atminimo ženklas. Tik dėja, kad jam reikalingas paminklas tikroje to žodžio prasmėje, bet ne bažnyčia. Bažnyčių Lietuvoje netruksta ir be naujų. Tos bažnyčios ten ateityje taps nemalonumų įstaigomis, nes ten šiadien trustan susirišus kunigija nepakęs savo naujų konkurentų, o ypač tokių, kuriuos globos kun. Tumas, kaipo reformatorius. Gali ten atsitikt ateityje tokios katastrofos, kokia patiko Kražius, kuomet organizuota kunigija, neapkęsdama kliostoriuje laikomų kunigų, kurie pigiai patarnaudami tikintiems, gadino jai pramonę, ir iš to paskui kilo skerdynė. Tad naujų bažnyčių ten nereikia, o ypač tokių, kurios turėtų pretensijas vadintis paminklais knygnešiams. Paminklas reikalingas, ir tai ne Kaune, bet kur nors parubežyj, apie Vištytį, kur knygos daugiausia buvo gabenamos, ar bent ten jų gabenimas prasidėjo. Bažnyčia tokiam paminklui netinka dar ir todėl, kad vietomis tulų kunigų globojamos davatkos knygnešius skundė policijai. Tautos atgimimas knygnešių sunkiu darbu, su bažnyčia nieko bendro turėt negali, nes bažnyčia prie musų tautos atgimimo ne prisidėjo nė vienu pirštu, o kad keli kunigai prisidėjo, tai reikia atmint, kad jie didžiumos kunigijos buvo persekiojami. Užtai ir reikia knygnešiui (geriaus tiktų—knygnešiams) statyt pamiklą, bet ne bažnyčią.

Provakacija ar teisybė?

Lenkų laikraščiai, vienas kitam pasiduodami, pasakoja apie taiką lenkų su lietuviais, sarkastiškai lietuvius pašiepdami ir pasidžiaugdami iš lietuvių pralošimo. Čia paminėsime vieną tokių žinių apie tą vadinamą taiką, kurią rimčiau paskelbė savo skaitytojams "Gwiazda Polarna", kuri sako: "Lietuviai ir lenkai padarė taiką dėl rubežiaus tarp Lietuvos ir Lenkijos. Mat, nėsant vilties kad lietuvių ir lenkų valdžios greitai užbaigs savo nesutikimus dėl rubežiaus tarp Lietuvos ir Lenkijos, ir suprasdamos, kad to ginčo išrišimą pavedus tautų lygai reiktų labai ilgai laukt pasekmių, grupos kaimiečių, gyvenančių išilgai Nemuno, kur rubežių tveria toji upė, patys tarpe savęs užvėrė taiką. Abi pusės nuokart sutiko, kad rubežius tarp Lietuvos ir Lenkijos eina kur tai vidurių Nemuno upės kurioje yra keliatas lėkštų salų. Jie suprato, kad lietuvių ir lenkų sargybų šaudymas į kaimiečių gyvulius, besiganančius salose,kad toki šaudymai nė vienai nė kitai pusei gero nesuteiks. Valdiškai, nė viena nė kita valdžia neturėjo piktų norų. Lenkai tvirtino, kad nedori Lietuvos šauliai šaudė į lenkus, Lietuvos valdžia versdavo visą kaltę ant lenkų. Varšava ir Kaunas labai toli vienas nuo kito, ir nė viena, nė kita sostinė nesiskubino dalykus ištirt, kad ginčams padarius galą, tad kaimiečiai, nesulaukdami iš savo valdžių ilgai laukto patvarkymo, pasiryžo patys visam blogumui padaryt galą, susitaikant.Susiėjo delegacijos iš dviejų pusių, ir rubežiaus sargybos akivaizdoje, salas pasidalino tarpe savęs. Ir dabar tarpe lietuvių ir lenkų viešpatauja didžiausis sutikimas. Gyvuliai vienų ir kitų vakarais varomi namo sveiki, o ne už kojų traukami kaip pirmiaus. Net rubežiaus sargai abiejų pusių, kuomet lenkų ar lietuvių vaikai įpuola į Nemuną, skubinasi juos ištraukt, iš tos tarptautiškos duobės".

Kur tas tarp kaimiečių atsitiko, laikraščiai nepasako. Bet ir be to aišku, kad kaimiečiai ten visuomet sutaikoj gyvendavo, kol koki galicijonai, Varšavos oficiališkai atsiųsti imdavo gyventojus plėšt ir vargint. Tada sargyba turėjo įsikišt kad apgynus ramius ir nėkuom neprasikaltusius žmones. Kad kaimiečiai tarp savęs susitaikė už ganyklas, tas aiškiai matoma kaipo teisybė, bet kuomet kalbama, kad tie kaimiečiai susitaikė už rubežių tarp Lietuvos ir Lenkijos, tai aiški provokacija, Varšavoj nukalta, kad parodžius pasauliui, kad ve, jau lietuviai susitaikė su lenkais, ir rubežių pravedė, o už kokios savaitės patys lenkai iššauks riaušes, sukels muštynes, ir paskui vėl pasauliui skelbs, kad lietuviai laužo sutartį. Lenkus męs jau pažįstame, nes nekartą jie panašias intrigas sukurė. Dabar jie kuria intrigas naujas.

S. V. Biudžetas.

Suvienytų Valstijų valdžia atkreipė atydą į save, kuomet padaryta atskaita iš pernykščių metų įeigų, nes pasirodė, kad įeigos žymiai pasididino. Įeigos iš mokesčių viršijo visokius spėjimus. Kol susirinks kongresas ir susitars padidint išeigas, biudžetas turės but atydžiai pertikrintas. Paveizdan, valstybės skolos pradžioje metų siekė $22,963,-381,780. Gale metų siekė $22,349,707,365. Apart to dar yra suvirš 22 bilijonai skolos. Tai yra skylė, kurioje dar tilps labai daug pasidauginusių įeigų valstybės pinigynan.

Pasirodymas įeigų pasidauginimo, iššaukė dvi reakcijas valdžioje. Iš vienos pusės girdisi balsai, reikalaujanti palengvint žmones, kurie moka mokesčius, gi iš kitos reikalaujama, kad mokesčiai butų palaikomi toki patys ir toliau, o kad įeigos didinasi, tai reikalinga esą padidint išlaidas, o mokesčius mokantieji tegul juos moka be atmainos. Rodosi iš to bus daug karštų ginčų kongrese ir senate, už vieną ir kitą reakciją.

Šauks konferenciją.

Prezidentas Coolidge turėjęs konferenciją su prohibicijos užžiurėtojum Haynes, ir jam įtikinus prohibicijos naudingumą, prezidentas paliepė jam sušaukt visų valstijų gubernatorių konferenciją, kad visiems lygiai pasitarus, kaip ir kokiu budu butų galima aklai prohibiciją įkunyt ant visados, išnakinant svaiginančius gėralus amžinai.

Mat prašidėjus ofensivui prieš prohibiciją, vienur ir kitur reikalaujant gražint vyną ir alų, Haynesui ėmė drebėt kinkos, kad kartais netekus vietelės neparsieitų pasijieškot sau darbą, nes jo šaikos palaikymui kasmetai išeikvojama valdžios pinigų milijonai.

O valdžia, kad ir pats prezidentas pasistengtų gražint gėrimus ir juos dručiai aprubežiuotų, tai tokiu budu galima butų girtybę panaikint, o ne aklomis prievartomis, kurios ir valdžią varo į skolas, ir girtybei padeda platintis be jokių rubežių.

Uždirbs milijonus.

Miestelyj Hollywood, Kalifornijos valstijoj, tuli Montgomery padarė kontraktą su tula krutančių paveikslų firma. Sulyg kontrakto jie samdo savo trijų metų mergaitę Jean, kuri per kelis metus loš "Baby Peggy" rolę, ir užtai gaus ji atlyginimo "tik" penkis milijonus doliarių. Šita "žvaigždė" yra tai antra toje pačioje firmoje, kuri gaus milijoninę algą. Pirmesniu ten "dirba" irgi trijų metų vaikas Coogan.

Tokių algų tikrai gali užvydėt tėvai, kurie augina pulkelius vaikų, ir nesulaukia iš jų naudos, jei bent nesmagumus ir gėdą.

Keistas sutvėrimas.

Mieste Camden, New Jersey valstijoj, moteris pagimdė keistą kudikį, kuris netrukus mirė. Dabar iš visų aplinkių čia suvažiavo daktarai ir medicinos institutų vedėjai apžiurėt tą keistą sutvėrimą, o Penna universitetas nori nupirkt lavoną moksliškiems tyrinėjimams. Sutvėrimas yra keistas tuomi, kad neturi lyties organų, pašonėse turi kokias tai plėves, gi vieton kojų kas tokio panašaus į žuvies vuodegą, ir tuomi kunas darosi panašus fantastiškai sirenai. Su pagelba Roentgeno žiburio persitikrinta, kad kunas savo viduje neturi kaulų.

Motinos, pagimdžiusios šį sutvėrimą, vardas neišduodama.

Buvęs kongresmonu ir Pennsylvanijos adjutantu ir jo du sunųs Hullings, sulyg New Yorko teismo nusprendimo, turi užmokėt $24,000 dviem broliam Rascovar, kuriuos pirmieji mušė Lodng Island stotyje, 1920 metuose. Muštynėse Rascovara i tapo pastumti ant žemės ir pagadino abu po vieną akį. Abeji jie priklauso turčių klesai, ir nestebėtina, kad teismas juos aprupino ne be pasekmių.

Pasibaigęs antracito angliakasių neva straikas, visuomenei kainuos dabar trisdešimts penkis milijonus doliarių, nes pakėlus angliakasiams algas, kasyklų operatoriai pakels kainas anglių nuo 75 centų iki doliariui už kiekvieną anglių toną. Tokiu budu visuomenė turi nukentėt kiekvieną organizuotų trustų krustelėjimą, nors ta visuomenė nieku ir niekam nėra prasikaltus.

******

SIŲSKITE PINIGUS LIETUVON

—per—

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURĄ.

******

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Męs gyvename labai svarbiuose laikuose, kaip žmonės sako. Pergyvenome baisių karių metus, pergyvenome daug perversmių. Musų laikuose daug žlugo ir daug gimė įvairių partijų, įvairių valstybių, įvairių organizacijų. Pasaulis musų gyvenime apsisuko ratu ir parodė ką jis ant savęs neša. Męs matome ir jaučiame daugybę gerų, bet ir blogų pusių daugybę. Bado metai, tvanai, žemės drebėjimai, pragaištingos karės, ciklionai, huruganai, vulkanai, neša žemės gyventojams neapskaitomus nuostolius. Kur vulkanas išsiveržė, kur žemė drebėjo, kur huruganas perėjo, padarė žomnėms prapultį, kurią jie negreit užmirš, o kai kurie ir per savo visą gyvenimą neužmirš savo nuostolių, savo išgasties ir vargo, kokį reikėjo panešt tokiose katastrofose.

Tai iš gamtos pusės tiek. Dabar atsikreipkime į ant žemės gyvenančius žmones, ir gerai patėmykime, kas pas juos darosi. Kuomet gerai įsidėmėsime, aiškiai pamatysime, kad ir tarpe žmonių siaučia tokios katastrofos, kaip ir ant žemės. Ir kaip huruganai ir kitos katastrofos ant žemės neša gynenatiems žmonėms pragaištį, taip lygiai žmonės patys sau gamina prapultį ir puldo netik patys save, bet ir kitus, kurie tų visų pavojų saugojasi ir jų vengia.

Męs jau nekartą kalbėjome po šiuom Medžiu, kurį mums išaugino "Amerikos Lietuvis", kad žmonių tarpe siaučia kokia tai pragaištinga liga, iš kurios jie netik kad nestengia išsigydyt, bet ir visai nemano jos vengt, tik vieton to vis breda į gilesnius purvus, juose murdosi ir jais drabsto ant šalia einančių žmonių, ir tik užtai, kad tie tokio purvo bjaurisi ir jo vengia.

Šiadien kur tik męs eisime ir kur pasisuksime, ar tai į susirinkimus paprastųjų draugijų, ar tai į kokius surengimus, ar tai paimsime vieną kitą laikraštį, ar dirstelsime į burelį šiaip sau susirinkusių žmonių pasikalbet kur privatiškoje vietoje, visur pamatysime stoką tvarkos, stoką to kas žmonėms pridera ir ko žmogus turi laikytis, kad gyvent žmoniškai. Vieton to męs susirinkimuose ar kitokiuose žmonių buriuose, pamatysime ir atjausime kokią tai audrą, kaip kad namus griaujantis ir gyvunus užmušinėjantis huruganas.

Aną kartą teko man but susirinkime vienos organizacijos, ir pamatyt kas ten darosi. Tiesiok, be užgavimo, reikia pažymėt, kad ten dalyvavo žmonės, bjauresni už laukinius kafrus. Tai yra žmonės, kuriuos norint ar nenorint reikia pripažint nesveikais ir kenčiančiais pavojingą ligą, kuri juos nuvės kada nors į prapultį, tik vargas, kad jie ten nutemps su savim ir sveikus, nes jie bedalyvaudami susirinkimuose su sveikais, šiuos pastaruosius užkrės savo pavojingais raupais, ir paskui šie vos tik simptomus turėdami, turės tikruosius ligonius sekt, nes nors ir nenorės su jais eit, bus keno nors spėka priversti.

Kaip minėjau susirinkimą, tai ir turiu pažymėt kaip ten siautė nesveikų žmonių huruganas. Ten dalyvavo keli tų besveikačių, kurie susikalbėję tarpe savęs, susirinkime pakėlė baisiausį trukšmą. Jie neklausė nė aiškinimų, nė patėmijimų, nė draudimo, tik žvėrišku balsu rėkė, pludosi, užgauliojo tuos, kurie jiems nurodinėjo, kad toks trukšmas yra pragaištingas, ir taip jie elgėsi net kol visi rimtieji žmonės, neperkęsdami to jų rėksmo ir žvėriško staugimo, visi išėjo iš susirinkimo. Sulyg taisyklių, norėjęs pirmininkas uždaryt susirinkimą, nuo tų pačių raupuočių gavo tiek pylos, kad tas nusigandęs varė susirinkimo tvarką toliau, o tie nelaimingieji, patys davė įnešimus, patys juos rėmė ir už juos balsavo. Ir tokiu budu tapo pagaminti nutarimai tik kelių ligonių, kurie sakosi vadovauja kitiems, ir tai dar net "susipratusiems".

Tokių susirinkimų męs rasime visose kolionijose. Visur toki huruganai keliami susirinkimuose ir kalami nelegališki nutarimai. Jeigu šiadien su teismo pagelba peržiurėsime visus susirinkimuose nukaltų nutarimų protokolus, valdybos atsidurtų kalėjimuose už tokių nutarimų priėmimą ir patvirtinimą, o sulyg nutarimų padaryti žingsniai turėtų but atšaukti. Tokiame atvejuje musų organizacijoms teismų butų atimi čarteriai, užtai, kad jų susirinkimuose kalama nutarimai nėsant abelno narių skaitilaus kvorumui. Ir kada nors musų organizacijas patiks tokia nelaimė, jei jos vis snaus ir keliems desperatams susirinkimuose leis kalt nutarimus ir žvėriškais kauksmai vaikyt žmones iš susirinkimų vien todėl, kad jų balsai pereitų. Kada ištiks katastrofa organizacijose, kada valdžia įsikiš į jų tvarką, tada jau bus pervėlu gelbėtis. Tai bus smugis musų išeivijoje.

Smugį turime jau dabar. Antai angliškuose laikraščiuose pasirodė žinia, kad angliakasių unijos nariai apkaltina lietuvius, taip tik tuos desperatiškus staugikus musų susirinkimuose, kad jie surengė pernai kruvinas žmonių skerdynes, kuomet unijistams straikuojant unijai nepriklausanti darbininkai dirbo. Tose skerynėse žuvo trįs desėtkai žmonių. Dabar aišku kodėl į tų desperatų dudas pučianti laikraščiai ir jų bernai purvais drabstė ant tų,kurie tomis skerdynėmis bjaurėjosi. Dabar bus aišku, kad jie jautė ant savo nugaros tuos pasibjaurėjimus.

Dar tikrai nežinia, ar užmetimas yra teisingas, ar ne. Kaip viskas nusidės, gal pamatysime netrukus, nes toks dalykas, paliečiantis ateivius,labai greitai gali atsidurt valdiškose procedurose, nes tokių nelemtų gaivalų šiadien kiekviena ramesnė šalis bjaurisi. Galbut kad ir čia prasidės tų skerdynių tyrinėjimai išnaujo, gal keli ar keliatas tų lietuviškai besimeldžiančiųjų prie Rusijos pelgrimų, bus patraukti teisman, ir sulyg įstatymų nubausti deportacija į jų švent vietę.

Net tai butų gerai, jai viskas tuomi ir pasibaigtų. Vienok reikia atsimint, kad šiais laikais butų labai skaudus smugis lietuvių tautai. Šiadien įvairių pabaldų yra daugybės, kurie tik ieško priekabių, kad ateivius persekiot ir kandžiot. Jų yra maskuotų ir nemaskuotų, kurie tik ir laukia progos, kad prisikabint. Ir jei dalykas pasirodytų lietuvių nelaimei, tada juos patiktų skaudus likimas, daug skaudesnis negu koks buvo patikęs lenkus, kuomet vienas lenkas nušovė tais laikais buvusį prezidentą McKinley. Taip atsitikus lietuviams parsieitų teisintis ir gint savo vardą nuo suteršimo ir parsieitų panešt daugybes nesmagumų. Bet tas liestų tik tuos, kurie nėra verti teisinimosi nė baudos, o kurie taip suteršė lietuvių vardą, tie neprisidės prie to viso. Jie išbėgios, išsislapstys, ir praėjus visai audrai, jie išlindę ir vėl elgsis savotiškai. Ir vėl jie ės lietuvių tautos kuną, teršdami jį ir įkirėdami.

Suprantant tą visą nepadorumą, malonųs broliai ir sesers, budėkite. Neturėkite bendro su musų tautos priešais išlaukiniais, neturėkime ir su vidujiniais, naminias, nes tai yra aršiausi. Męs telkimėsi ir grupuokimėsi savo burin. Lankykimėsi į savo susirinkimus ir nagrinėkime kiekvieną piktą, o patyrę kaip tas yra bjauru ir žmonėms pragaištingu, vykime tad nuo savęs. Skaitykime "Amerikos Lietuvį" ir kitus naudingus laikraščius, kurie žmones šviečia, lavina ir veda geruoju keliu. Bukime naudingais valstybei, patys sau ir savo tautai. Kas šito nesilaiko, tas yra žmonių priešas, nežiurint kur jis gyventų, laukuose ar namuose. Jis pragaišins kiekvieną, kuris prie jo prisiartins be atsargumo.

Kapsas.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WATERBURY, CONN.

Visko daug, bet nieko gero.

William Pasaitis (turbut Puzaitis) tapo sugautas su degtine. Nors gudriai elgėsi, bet nepasisekė. Laikė jis cėberį su vandeniu, ir kaip pamatė "aniuolus sargus" įeinant, tuoj—pukšt iš sidabrinio uzbono degtinę, į cėberį su vandeniu. Bet tie matė ką jis daro, ir tuojaus prisisėmę butelį vandenio į kišenių, ir musų "willimą" su savim... Jam kainavo tas miešimas vandenio, $200 ir magaryčių 30 dienų į New Haveno viešbutį...

Praėjusio Sausio mėnesyj užsimokėjo $500, to paties mėnesio 16 d. užsimokėjo $100 su pyragu. Gegužio 18 dieną gavo 30 dienų kalėjiman. O vis tai už peržengimą 18 prisakymo. Birželio 23 dieną gavo 60 dienų į New Haveno viešbutį, tik ne byčiuose, bet viešbutin. Tai buvo svečiai už muštynes. Dabar jis apeliavo į distrikto teismą ir yra po $1000 užstato (ar negraži biologija?).

Juozas Gelambauskas turėjo tik vieną alvę degtinės, o tą jam kainavo $200 ir 10 dienų į svečius. Jis sutiko tą viską išpildyt. Augustas Valovich turėjo cielą gorčių, bet gavo tiek pat kiek ir Jonas, tai yra $200 ir 10 dienų į svečius; turbut Augustas geresni "kostumeris", kad už daugiau degtinės gavo tokią pat baudą kaip ir Jonas už alvę.

Kas gėrėsis šitomis žiniomis, kas ne, bet mano teta tai tikrai džiaugsis, nes ji tų "munšaininkų" labai nekenčia. Tą suprantu aš iš jos kalbos.

Petras, "elktrikos darbininkas", pasivalgęs jautėsi labai stipriu, tad savo stiprybę užsimanė išbandyt su airiu, gatvėje; taikė vienas kitam į akį ir nepataikė, nes kojos buvo nepaklusnios, o ant galo nelabasis ir policis tą atnešė, kuris nuvarė abu gult.

Pas mus dabar priviso daug valgyklų. Turint laiko gražu žiurėt kaip į tas valgyklas eina žmogeliai valgyt, ir kaip išeina. Įeina visi gerai, bet išeit tai kiti išeina sienų prisilaikydami. Iš stikliukų valgant nieką nematyt, tik kavos kruzikėlių labai daug išnaudoja...

Darbai pas mus dar biskį daugiau sumažėjo. Kaikam tas jau parupo. Kaikurie skundžiasi, kad bus bėda, ir kas čia reiks daryt. Labiausia tuom rupinasi tie, kurie dažnai matosi girti, nes toki greičiausia iš darbo atleidžiami, ir jie tai gerai žino.

Šilkauskučio "Benio" sesuo ištekėjo Labor dienoje.

Žybt.

CHICAGO, ILLINOIS.

"Juozapas ir Zelbora" ir "Faraono sapnas".

Spalio keturiolktoj dienoj Chicagoj bus scenoj statoma augščiaus minėtas veikalas, čekų salėje po No. 1126 prie 18 gatvės vakaruose. Šį veikalą statys D.L.K. Keistučio kliubas. Mat šis kliubas turi dramatišką skyrių, prie kurio yra susispietęs buris scenos mylėtojų, kurie prie kiekvienos progos lavinasi viso to kas scenai yra reikalinga. Užtai šis kliubas turėdamas jau prasilavinusių ypatų, pasiėmė ir šitą veikalą suvaidint, šiame metų sezone.

Veikalas keistutiečiams nebus sunkus, nors ir reikia milžiniškų spėkų atvaidinimui ir scenos prirengimui. Scenerijos yra geors ir tinkami žiburiai. Tik reiks padirbėt surinkime kostiumų ir aktorių sumokinime. Bet tuomi pasekmingai rupinasi režišierius ir visi dramos nariai.

Pats veikalas autoriaus yra gana gerai suruoštas, tinkamai pritaikytas prie perstatymo, ir nėra abejonės, kad keistutiečiai jį atsakančiai suvaidins. Tokiu budu chicagiečiai turės progą pamatyt gražų perstatymą, bibliišką romansą savo didžiajame Chicage.

Keistutietis.

NEWARK, N. J.

Šis-tas iš vietinio lietuvių gyvenimo.

Pas mus, kol kas, darbai eina gerai ir uždarbiai vidutiniški. Lietuvių skaitlius gana didelis, veikimas jų betgi visai nupuolęs. Turime gražią bažnyčią, bet per skolas nematome jos nė sienų. Prieš metus čia atvažiavo kunigas J. Kelmelis ir kas nedėldienis parapijonus ragino aukaut doliarius, o apie bažnyčios skolas net neprisimena, neparodo kiek jos yra, tik duokit ir duokit, o tam davimui ir galo nesimato. Parapijonai jau žiuri skersomis. Pirmiaus dar turėjome šiokį-tokį vargoninką, bet dabar ir tas pats apleidęs vargoninkavimą, nuėjo į milžinišką kooperaciją "šolderį" pjaustyt. Seniaus taip pat gyvavo ir šv. Cecelijos horas prie parapijos, bet dabar ir tas pakriko kai Grigo bitės. Visas veikimas apmiręs.

Naujas tautiškas horas.

Šiais laikais vargoninink as Radzevičius iš Elizabetho lietuvių parapijos atvažiuodamas mokina čia naujai susitvėrusį Tautišką horą, kuris daug žada savo ateityje, vėl kelt Newarko dailininkus prie tautiško atgimimo. Bet nelaimė, turi daugybę priešų, kurie visokiais budais bando kliudyt horo gyvenimui, nešdami per savo visokius šlamštus koliones, įvairius šmeižimus ir melagystes, bet "šuns balsas neina į dangų". Horas auga žymiai skaitlium narių, ir repeticijas darant, smagu jo pasiklausyt.

Koncertas.

Dabar rengiama koncertas, kuriame turėsime progą išgirst nuo naujojo horo naujausių dainelių, nes horo vedėjas, A. Radzevičius nuo seniai yra žinomas. Jis daug darbo yra padėjęs prie šv. Cecelijos horo, kuris seniau žavėte žavėdavo Newarką ir jo aplinkes. Bet jam išvažiavus viskas žlugo. Dabar p. Radzevičius visa tai matydamas, nenori kad jo visas darbas ir vargas butų veltui, vėl imasi prie darbo. Jis ragina jaunimą, kad dėtųsi prie dailos, ir savo pasistengimu pakeltų patriotizmą ir lietuvių tautos vardą.

Senas newarkietis.

WATERBURY, CONN.

Bibilstų prakalbos.

Čia turiu ir aš biskį ką pasakyt, nes daug lietuvių yra tuom užsiįteresavę. Neminėsiu aš čia tų prakalbų turinio, nes sulyg mano supratimo, jos neneša naudos nė garbės tautai. Yra tai tik paprastas žvejojimas religijos tinklu didesnio skaitliaus savo pasekėjų, taip kaip ir kitos teoriškos grupos tai daro, kaip socialistai, komunistai, ir ant galo kad ir huliganai; pastarieji net dedasi į sektą ir pamatuoja teoriją ant "dvasiškų" pamatų, ir jas galima visokiomis madomis aiškint. Todėl tuli iš ten buvusių tą vakarą jau pradėjo kitaip žiurėt į dalykus, kurių jie nežino.

Geriausia daugumai patiko aiškinimas apie dabar gyvenančių žmonių milijonus, kurie "nebemirs". Na, ir kurgi nepatiks, juk mirtis yra sunkiausis dalykas žmogaus gyvenimo klausime. O nenorėdamas mirt, turi tapt tokiu kaip jie. O kokių paralių jie patys miršta? Ko jie nepalaukia tos poros metų?

Pardavinėjo knygas.

Matyt, kad tas jiems neblogai sekasi, nes knygų pardavė daug. Matyt, kad waterburiečiai nori su saule gyvent. Peržiurėjau kiekvienos turinį, ir neradau nė vienos, kuri patartų kaip galima butų pagerint žmogaus gyvenimą ir jo aplinkybes su pasišventimu jas pildant.

Užsilaikymas žmonių buvo begalo neramus. Kaikas spėjo, kad buvo daugiau katalikų negu kitokių.Kaikurie kalbėtojų išsitarimai labai sukiršino tulus, o kiti be perstojimo kalbėtojams priešinosi. Ypatingai kalbėtojo paminėjimas, kad parapijonai išvarą kunigus iš proto, baisiai kaikuriuos erzino. Viena moteriškė, turinti apie 40 metų, turėdama pieno butelį, norėjo eit "dzukiškai pasimušt". Tas nepavyko, iš ko galima spręst, nes nebuvo nė sužeistų, nė užmuštų.

Smulkmenos.

Rašant šią korespondenciją gavau žinią, kad Butkienė, prie N. Riverside gatvės uždegė kudikio vežimuką. Kaiminka, gyvenanti ant antrų lubų, išėmė kudikį ir nusinešė gričion, o vežimėlis likosi lauke, ant kiemo. Kurie matė visą atsitikimą, pasakoja, kad ji nuo antro augšto spjaudė kiek galėjo, bet tas nieko negelbėjo, tad išmetė saują degtukų dežę. Tas buvo pasekmingiausiu; kaip viskas užsibaigs, nežinia.

Policistas rado prie laiptelių, prie So. Main gatvės, kudikį. Nugabenus šventosios Marijos ligonbutin, daktaras užtikrino, kad tik prieš tris valandas kudikis yra gimęs. Mergaitė auga sveika. Jieškoma motinos, bet nesurandama, ir miestas turi ją augint, kol kas paims už savają. Gal jųs norite? Tai antras čia toks atsitikimas šią vasarą.

Naugatucko lietuvis pakliuvo.

Napoleonas Rakauskas, gyvenantis prie Oreck gatvės, kiek įsigėręs užsimanė pasivažinet, bet girto mašina neklausė. Policistas, pamatęs, kad musų Napoleonui nesiseka, ir mašina gali jį įveikt, sulaikė jį ir išgelbėjo nuo ištvirkusios mašinos. Jo advokatas iš Waterburio jį išgavo, o teisma atsibus vėliau.

Darbai pas mus pradėjo mažėt. Bedarbių dar galima sakyt nėra, bet daugelis fabrikų jau nedirba pilną laiką. Algos tos pačios, bet nedirbant pilną laiką, išrodo neperdidelės įeigos. Daugumai darosi nesmagu, nes dar praėjusią bedarbę nespėjo užmiršt. Patartina butų neleist skatiką ant taip vadinamų "gut taim", bet žiurėt atsargiau į ateitį.

Žybt.

Naujos knygos.

Rinkimai. Trijų paveikslų vaizdelis, atsitikimas Lietuvoje. Parašė A. Baranauskas, išleido Dramamylis. Tai yra sceniškas veikalukas. Chicago, Ill. Puslapių 13, kaina 10 centų.

Geroji Onelė. Dviejų veiksmu vaizdelis vaikams lošt. Parašė A. Baranauskas, išleido Dramamylis. Chicago, Ill. Puslapių 16, kaina 20 centų.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kodėl judėjimas apsistoja?

Kada koks nors daiktas juda, jis pats per save nedaro jokios pastangos, kad sustot, jis judėtų per amžius, jeigu kas nors jį nesulaikytų nuo judėjimo, ir visada jis eitų į pastumtą šošoną tuom pačiu greitumu, jeigu kas nors jo bėgimo nesulaikytų, arba nepastumtų prie greitesnio puolimo. Tai yra pusė tiesos neveiklumo, kurią atrado garsus Newton'as. Kitas šonas neveiklumo, tai yra kada daiktas niekeno nepajudintas stovi visada ant vietos. Kada męs mąstome apie tiesą neveiklumo, kurią Newton'as atidengė žmonijai, męs turime nepamiršt jos dviejų pusių; nuolatinio judėjėjimo ir nuolatinio nepasijudinimo.

Daugelis žmonių supranta antrą dalį šios tiesos, tai yra daikto nepasijudinimą, bet mažai kas supranta apie tiesą pajudinto daikto. Kada męs išmetame apvalį į orą, męs matome kaip jis skrenda, kol jis turi savyje priduotos musų rankos galybės; kad jis tą galybę išeikvoja, antroji jiega jį ima valdyt, tai yra žemės gravitacija, kuri traukia apvalį prie žemės. Skrisdamas apvalis tampa sulaikomas oro ir traukiamas žemės. Kad ne tos pajiegos, apvalis skristų nuolat tuom pačiu greitumu, kokį jam įdavė ranka, iš savęs leisdama. Garsus mokslininkas Newton'as atrado tą gamtos sekretą, jog judantis daiktas pats per save niekad nenustotų judėjimo, stovintis ant vietos daiktas, niekad pats per save nepasijudintų.

Paaiškinimas.

Garsus mokslininkas Newton, aiškindamas tiesą inertijos — neveiklumo, sako: "Jeigu daiktai pradėtų judėt be pagelbos—privertimo juos judėt, tada galybė judėjimo paeitų iš nieko. Jeigu judanti daiktai patys per save nustotų judėję, tada sulaikymo pajiega paeitų iš nieko".

Newtonas atrado dar vieną gamtos paslaptį, kuri priklauso prie tiesų inertijos, tai yra tą: kada daiktas stovi ant vietos, niekur nesijudina, jis yra laikomas ant vietos kitų aplinkybių, kurios traukia vienodai į visas puses lygiai ir tokis traukimas priverčia daiktą stovėt ant vietos. Kada šaudyklė iššauja šuvį, ji pasidaro spiriama atgal; tas spyrimas atgal turi tiek galybės, kiek kulka, einanti iš šaudyklės. Taip Newton išaiškina paslaptis judėjimo ir nejudėjimo.

Keplerio aiškinimai.

Trįs tiesos judėjimo, atrastos garsaus Newtono, yra prilygintos prie įvairių daiktų ant žemės. Trįs tiesos judėjimo, kurias garsus Kepler'is atrado, yra prilygintos prie dangiškų planetų. Su dideliu pasišventimu dirbo Kepler'is per daugelį metų. Kepleris darodė, kad visos dangiškos planetos keliavo, pasiremiant tolumu nuo saulės, ir viena nuo kitos. Newton'as vienok permatė daugiau, vėlesniuose mokslo išsiplatinimo laikuose, ir atrado tiesą gravitacijos. Gravitacija yra dabar skaitoma pamatu judėjimo. Tai yra tiesa sulyg kurios visos planetos ir pasaulis savo kelio lygsvarą išlaiko.

Jeigu visi dangaus kunai butų taip lygsvaroje, kad visi ant vietos stovėtų, tad gal kiekvienas daiktas pasaulyje nesijudintų. Vienok visi dangaus kunai yra lygsvaroje judėjimo. Obuolys, išmestas į viršų, puola, žemė aplink save sukasi ir keliauja apie saulę, mėnulis taip pat keliauja aple žemę ir kiti visi dangaus kunai juda ir keliauja. Prie krutėjimo priverčia nustatyta gravitacija, kurios gal niekad žmonės neatras, kurta didžiausioji gravitacijų gravitacija žvaigzdžių karalystėje randasi, kuri priverčia visas saules ir planetas suktis. Mokslininkai gali išskaityt kur randasi didžiausios žvaigždės, nors jų ir matyt negali, tik skaito jų didumą ir tolumą, remdamiesi ant gravitacijos, bet kur ir kas valdo visas planetas saules ir žvaigždes, niekas negali pasakyt. Ant musų žemės tos pačios gravitacijos tiesa viską valdo, dideli daiktai pritraukia mažus, traukimas ir stumimas lošia savo užduotį. Gravitacija turi didelę ir nepermainomą galybę pritraukimo, nėkokiu budu nepermainomą, niekaip nesutramdomą.

Priešingas gravitacijai.

Pereitame šimtmetyje, kada mokslas pradėjo stebuklingus dalykus parodyt pasaulyje, vienas žmogus priešinosi sakydamas, kad jis gali gravitacijos galybę sulaikyt ir paėmęs obuolį į ranką, laikė ir rodė. Bet jis užmiršo tą, kad laikyt obuolį, jam reikėjo dėt savo spėką, nes iš rankos paleistas obuolys greitai puolė į žemę, traukiamas žemės gravitacijos. Orlaivininkas, lėkdamas oru, atsilaiko nuo žemės gravitacijos kol jo cilinderis dega ir sukasi, naudojasi jame aliejaus spėka. Paukštis lėkdamas ore taippat išlaiko gravitacijos traukimą, bet jam kainuoja darbas jo raumenų, kuriuos turi atbudavot maistu.

Butų stebuklinga permaina.

Jeigu męs galėtime kokiu nors budu kontroliuot gravitacijos tiesas, žemės pritraukimą, tada butų dideli stebuklai pasaulyj, nes žmogus, nė paukštis neturėtų vartot spėkos, kad atsilaikyt prieš žemės pritraukimą, užtektų spėkos, kad orą sau praskirt, o lėkt kiekvienas galėtų tik pamanęs. Vienok šiadien dar niekas nieko nežino kaip galėtų gravitaciją kontroliuot. Todėl, kad dar per anksti, apie tai mąstyt. Bet mokslininkai nuolat darbuojasi, atrasdami daugybę gamtos paslapčių, gal kada ateityje išras ir budą kaip nors su pagelba elektros pasiliuosuot nuo žemės gravitacijos.

Jau praėjo daugiau kaip du šimtai penkiasdešimts metų nuo Newtono išaiškinimo gravitacijos. Newtono laiko žmonės toliau nieko daugiau už Newton'ą neišmoko. Sudedant kiek dar yra slaptybių tame klausime, tai ir Newton'nas tik su maža dalele to apsipažino. Nors Newton'ui didelė garbė priguli už jo geriausią išaiškinimą gravitacijos, bet ir jis ne pirmas apie tai pradėjo galvot.

Garsus Galileo, kurį nukankino už mokslą tamsųs žmonės, budamas 19 metų, vieną kartą budamas bažnyčioje patėmijo, kad lempa, kurioje dega aliejus, supasi. Jis uždėjo pirštą ant kitos rankos gyslos ir skaitliavo kaip tankiai lempa supasi. Tai buvo pirmas žingsnis prie suprastino judėjimo spėkos. Jisai datyrė, kad lempos supimasis reiškia tiesą judėjimo vienodo. Penkias dešimtis metų vėliau jis padarė laikrodį su penduliu, kuris skaito laiką. Kitas labai svarbus dalykas, kurį Galileo pasauliui paliko, tai jo padirbtas žiuronas, kuris davė progą geriau ištirt dangaus knus ir ištobulint šių gadynių didžiausius teleskopus, kurie pritraukia dangaus kunus arti ir duoda progą mokslo vyrams geriau susipažint su jais.

Nemunos Sunus.

ŠIS TAS APIE SUV. VALSTIJŲ PREZIDENTUS.

Daug buvusių prezidentų Suvienytose Valstijose daugelis jų buvo vargšais ir turėjo dirbt savo užsilaikymui ilgas valandas prie sunkaus darbo. Kiti buvo vaikais našlių. Tuli buvo vargšais net laike kada užėmė prezidento sostą valstybės kapituloj. Išimčia yra Jurgis Vašingtonas, kuris prisiekdamas valstybei ištikimybę buvo turtingiausis žmogus šiaurinėj Amerikoj. Andrius Johnson rodosi buvo biedniausis iš visų prezidentų Suvienytose Valstijose.

Taip ot čia pažymėsime visus: Jurgis Washington buvo turtingas; Jonas Adams vidutiniškai turtingas; Jefferson, vidutiniškai; Madison, vidutiniškai; Monroe vidutiniškai; J. Q. Adams, vidutiniškai; Jackson, neturtingas; Van Buren, neturtingas; W. H. Harrison, vidutiniškai; Tyler, turtingas; Polk, vidutiniškai; Fillmore, neturtingas; Pierce, neturtingas; Tylor, neturtingas; Buchanan, neturtingas; Lincoln, neturtingas; Johnson, neturtingas; Grant, neturtingas; Hayes, gerai pasiturintis; Garfield, neturtingas; Arthur, vidutiniškai; Ben. Harrison, vidutinikai; McKinley, neturtingas; Roosevelt, turtingas; Taft, vidutiniškai; Wilson, vidutiniškai; Harding, gerai pasiturintis. Dabartinis Coolidge, vidutiniškai pasiturintis.

Kokios tautos kuris buvo. Washington, anglas; Adams, anglas; Jefferson, valas; Madison, anglas; Monroe, skotas; J. Q. Adams, anglas; Jackson, skota-airis; Van Buren, holandas; Harrison, anglas; Tyler, anglas; Polk, skota-airis; Tylor, anglas; Fillmore, anglas; Pierce anglas; Buchman, skota-airis; Lincoln, anglas; Johnson, anglas; Grant, skotas; Hayes, skotas; Garfield, anglas; Arthur, skota-airis; Cleveland, anglas; Ben. Harrison, anglas; McKinley, skota-airis; Rusevelt, holandas; Taft, anglas; Wilson, skota-airis; Harding, skota-holandas; dabartinis Coolidge, anglas.

Beveik visi buvusieji prezidentai, išimant Jeffersoną ir Lincolną, kurie prie jokios tikybos neprisipažino, kiti visi buvo protestonai. Priklausė jie, ar bent išpažino įvairias tikybas ir jų atskalas, kadangi protestonų bažnyčia yra suskilus į daugelį stambesnių ir smulkesnių dalių.

Kokį mokslą kuris turėjo. Washington buvo savamokslis. Jonas Adams baigė kolegiją. Jeferson baigė kolegiją. Madison baigė kolegiją. Monroe (nežinoma). J. Q. Adams baigė kolegiją. Jackson savamokslis. Van Buren baigė elementarišką mokyklą. Harrison, Polk ir Tyler, baigė kolegiją. Tylor ir Filmore savamoksliai. Pierce ir Bachman baigė kolegiją. Lincoln savamokslis. Johnson buvo kriaučius, apie mokyklos kokios užbaigimą nėra žinių. Grant, Hayes Garfield Buchanan baigė kolegiją. Cleveland savamokslis. Ben. Harrison, Roosevelt ir Taft baigė kolegiją, McKinley baigė elementarišką mokyklą. Wilson baigė universitetą ir buvo profesorium. Harding ir Coolidge baigė kolegiją.

Talpiname šitą skaitytojų žiniai, kad parodžius, jog kaikurie prezidentai ir visai mažą mokslą turėdami, mokėjo valdyt šalį, kuomet pas mus yra daug tokių, kurie daro išmetinėjimus Lietuvos valdininkams, kad tas ar tas turi mažą mokslą ir todėl jam netinka but valdininku.

Kiek metų amžiaus turėjo. Washington, prezidentaudamas turėjo metų 57, J. Adams 51, Jefferson 57, Madison 57, Monroe 58, J. Q. Adam 57, Jackson 61, Van Buren 54, W. H. Harrison 68, Tyler 51, Polk 49, Fillmore 50, Pierce 84, Buchanan 65, Lincoln 52, Johnson 56, Grant 46, Hayes 54, Garfield 49, Arthur 50, Cleveland 47, Ben. Harrison 55, Clevealnd (antram termine) 55, McKinley 54, Roosevelt 42, Taft 51, Wilson 56, Harding 55, dabartinis Coolidge 51.

Iš visų buvusių prezidentų tik du yra gyvi; Wilson ir Taft.

KAIP PAŽINT ŽUVIES AMŽIŲ?

Labai lengvai galima susekt žuvies amžių, sulyg dantų. Žuvys turi savo "metrikus" žiotyje. Ant kiekvieno žuvies danties yra randai, kaip kad ant galvijų ragų. Kaip nupjovę medį jo viduje randame kiekvienų metų tamsų rintą aplink šerdę, taip pas žuvis ant dantų rasime kiekvienų metų randą ir sulyg tų žinosime kiek sugauta žuvis turi metų.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo **M. Paltanavičia.**

(Tąsa)

Prieš mus pasirodė gražųs, balti Kamendulių bokštai, labai didelis sodas, aptvertas senoviška tvora, kurios balti stulpai baltavo, tarpuose iškalti lentomis. Iš sodo kyšojo balti triobėsiai.

—Žinote ką, sustokime ir nuimkime Kamendulių paveikslą, nes męs niekur nerasime gražesnės ponaramos.

—Taip,—pripažino mano draugai.

Čia pasistatėme aparatą ir nuėmėme visą Kamendulių aplinkę. Ištiesų, tai daili aplinkė, tik reikia biskį pridėt žmogaus truso. Po karei viskas apiplėšta, apleista, labai vargingai išrodo visi triobėsiai, tvoros, medžiai ir keliai, rodosi kalbina žmogų prie darbo.

Mums beimant paveikslus, atjojo du Lietuvos kareiviai, ant labai dailių arklių; kaip jie jojo keliu nuo Kamendulių, tarpe medžių, tai rodosi kad ant kelio išdygo koks tai judantis pagražinimas.

Prisiartino jie prie mųs, męs paprašėme, kad jie biskį sustotų, kad męs galėtume jų paveikslus nuimt. Jie maloniai ant mųs prašymo sutiko. Mums nuėmus jų paveikslus, jie atsisveikinę gražiai mus, nujojo. Netrukus iš šilo išėjo karininkas, nešdamasis su savim knygą ir kryžioką, prisikalės prie kuolelio. Užkalbinome jį, ar jis neleistų mums save nufotografuot. Jis sutiko. Męs paklausėm ką ponas karininkas čia veikia šile.

—Mano užduotis yra čia padaryt planus šios aplinkės. Aš turiu sužymėt kiekvieną kalnelį, klonį, vandenis, kelius ir tt. Vasaros metu mums šis darbas kaip tik patogus.

Atsisveikinome su karininku ir keliavome į patį Kamendulių dvarą. Pirmu kartu atsilankius į Kamendulius, čia darosi didelis įspudis. Dideli klioštoriaus murai ir visos dvaro triobos, atrodo labai gražiai tarpe žaliuojančių medžių. Gražus kiemas, apsodintas medeliais, išdaryti takai, tuojaus suramina žmogų, kada randi nors vieną vietelę, kuri gimniuojasi su civilizacija.

Netrukę susiradome sese, ris, kurios dabar tą klioštorių valdo. Pati klioštoriaus perdėtinė sirgo, tad jos vieton mus priėmė sesuo Anna Maria ir apvadžiodama visas vietas, išpasakojo viską. Ji papasakojo:

—Kada męs čia atkeliavome, radome viską apleista. Rusai bėgdami pasiėmė viską, ką galėjo; vokiečiai paskui atėję viską peršnipinėjo, net ir seniai palaidotų Kamendulių kapus atidarę, jų kaulus iššarstė, tikėdami surast kapuose turtus, bet nerado .

Sesers čia atkeliavo iš Chicagos ir įrengė šv. Kazimiero vienuolyną. Anna Maria yra gyvenusi Chicagoj, buvusi Rakauskaitė, sesuo žinomos dainininkės, labai tvirta, sumani minikė. Pirmiausia ji mus nusivedė į priėmimo kambarį. Čia męs pasidėjome savo sunkiuosius drabužius ir ėjome apžiurėt klioštorių. Priėmimo kambaryje ant sienos kabo du dideli paveikslai Paco ir jo žmonos. Paveikslai labai seni, aliejais piešti, dar gerai atrodo. Pacas ir jo žmona atrodo į viduramžių žmones. Jų drabužiai panašųs į Paryžiaus tų laikų madas. Sesuo Anna Maria aiškino, kad Pacas buvo įsteigėjas šito klioštoriaus, budamas Lietuvos valdonu, buvo tų laikų didelis žmogus. Jis gavęs nuo popiežiaus leidimą įkurt Kamendulių klioštorių. Minikus Kamendulių ordeno jis parkvietė iš Italijos ir pastatė šitą klioštorių. Neapsakomai čia yra daug darbo padėta, netik kad tų murų pastatyme, bet jų išgražinime. Medega, kaip marmuras, kurio jau daug rusai išvogė, yra ne Lietuvos krašte imta, bet iš kitų kraštų, greičiausia iš Italijos pargabenta. Arhitektura ir visi išdabinimai yra tikrai artistiški. Piešiniai, kuriais šventynė išpuošta, yra tai Kamendulių originališkas darbas. Labai gražiai ir naturališkai tie piešiniai išrodo. Daugelis tų piešinių yra rusų sunaikintų, o tų vieton patalpinta rusiški piešiniai, netikusiai nupiešti.

Kur tik pažiurėjus, visur matosi labai daug truso padėta. Iš šventynės eina mediniai laiptai į bokštą. Laiptai labai gražiai susukyti apie stulpą, reikia stebėtis, matant tiek atlikto darbo ir truso padėto. Iš vidaus durys išmarytos iš medžio išdroštais pamarginimais Per amžius šitos durys šitą vietą dabinę, dabar yra dručiai sunykę, ir reikalauja pagelbos, priežiuros, atnaujinimo. Apžiurėjome męs tiek visko, kiek tik mųs akys ir mintys leido, bet kur čia viską, kas ten yra, apsakysi tokią daugybę iš viduramžių užsilikusių dalykų.

Stebuklingiausia vieta, tai pačių Kamendulių laidojimosi vieta, ko męs labiausia prašėme sesers Onos, kad parodytų. Įėjus Kamendulių šventynėn, yra kambariai dešinėn ir kairėn. Įėjus kairin šonan, randasi palaidoti Kamenduliai, šio klioštoriaus minikai ir Paco šeimyna. Kambario grindyse yra durys. Sesers atidarė tas duris, ir pasirodė tamsus rusis. Sesers davė visiems po žvakę, kad apsišviestume sau kelią į rusį, į kurį visi suėjome. Pirmiausia mus pasitiko sugedęs oras. Paskui žmonių kaulai, bet kentėme kiek galėjome, kad tik viską pamatyt. Kamendulių kapų kambaris yra pertvertas muro siena į dvi dalis, tarpe eina platus takas per vidurį. Muruose yra padarytos skylės, į kurias buvo laidojami Kamenduliai, paskui skylės dailiai užmurytos, o ant užmuryjimo nupiešta kryžius ir lotyniškai parašytas palaidoto Kamendulio vardas, metai, kuriuose jis palaidotas ir laipsnis, kokį jis turėjo brolijoje. Keli kapai vokiečių yra atlupti ir lavonų kaulai ištraukyti; ieškota čia prie lavonų kokių brangių turtų. Bet vokiečiai apsivylė turbut, nes Kamenduliai labai neturtingai palaidota.

Kamendulių buta pašarvotų ant lentos, po galva padėta medinė kulbė, ir taip su lenta įstumta lavonas į tam tikrai išmurytą urvą, lyg į pečių. Ant viršaus tos vietos, kur Kamenduliai laidota, sudėta labai daug žmonių kaulų, ir kaukuolių. Sesuo paėmė vieną kaukuolę ir parodė, kaip ši yra išdžiuvus smegenų vieta; tai galva žmogaus, kuris čia dirbo, veikė, mąstė, trusėsi, dabar ji tuščią....

Apžiurėję męs Kamendulių laidojimo vietą, nuėjome dešinin šonan, kur palaidota Paco šeimyna. Čia atradome kaulus dar labiau išmaišytus. Grabai vokiečių sudaužyti, kaulai išversti ant žemės, ir taip gali ne tvarkoj. Sesuo parodė mums, kuri kaukuolė yra paties klioštoriaus įsteigėjo Paco, ir kuris jo žmonos. Pacienės skeletonas turi išpjautą kaukuolę, rodosi, kad ant jos daryta koki tyrinėjimai; sakoma, kad ji uma mirčia numirė. Kaip ten nebutų, bet yra labai įdomų pamatyt kaulus tų žmonių, kurių darbais galima dar ir šiadien pasigėrėt. Nėra pasaulyje garbingesnio darbo kaip budavojimas ir palikimas ateinančioms gentkartėms ko nors tokio, kuomi galima pasigėrėt. Jų kunai sunyko ir grabai supuvo, tik kaikurios storos lentos dar yra drutos. Drabužiai sunykę, tik likę papuošalai, koki nors auksiniai siulai rodo savo žvilgėjimą, kada juos patrini. Viena pančiaka kokiu nors stebuklingu budu dar ne visai sunykus, bet koja, ant kurios ta pančiaka užmauta, tik kaulai likę. Šiurpu matant klioštoriaus fundatorių kaulus esant tokioje netvarkoje.

Sesers, kiek galėdamos dirba, kad atnaujinus Kamendulių vienuolyną. Vienuolyno stogas, kurį vokiečiai nuplėšė (buvo varinis), ir popiera uždengė, dabar seserų jau bleke uždengtas. Visur matosi jų rankų darbo pridėta. Sodus gražiai prižiuri, takelius atnaujina ir taiso namus. Iš dvaro eina graži elėja, gana ilgoka. Abu šonai jos medžiais apsodinta ir pats galas užmurytas. Sako kad kada tai buvo marmuro akmenais išdėstyta, bet dabar tik prastas takas eina. Šonai muro, sako, kada tai buvo šventujų paveikslais nupiešti, bet rusai buvo juos dažais užtepę. Dabar rusų dažai jau lupasi ir senieji paveikslai ima rodytis.

Sako, kad Kamenduliai ant tos alėjos vaikščiodami melsdavosi. Sesers labai daug papasakoja apie Kamendulius. Jos sako, kad iš Kamendulių eina požeminis urvas, kuris veda į Vilnių ir Kauną, bet tas urvas dar ne ištirtas, męs jį matėme; tai yra urvas, kuriuomi susilenkęs žmogus gali eit.

(Dar bus)

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tąsa)

Męs tuos jausmus vadiname pavasario liga ir tuoj kreipiamėsi prie visokių vaistų.

Sakykime, kad kunas reikalauja pavasario vaistų, ar negeriau butų prisilaikyt prie gamtos budų, geriau sakant, naudot žalią maistą ir vaisius, su daugiau tyro oro, daugiau laukinio miklinimosi su užtektinai miego, negu naudot visokius naminius sumaišymus, kurie tik sutrenkia visą kuną?

Žinoma, jeigu negalime prisilaikyt prie gamtos budų, tada geriau nueit pas daktarą ir tegul jis peržiuri visą kuną, jis geriau žinos ką duot.

KVARANTINA.

Dr. Hermann M. Biggs, New Yorko valstijos sveikatos komisorius , pagamino sekantį sveikatos straipsnį.

Kvarantina, arba atskyrimas nuo kitų, sergančio žmogaus, kuris tokia liga serga, kuri kitiems gali but perduodama, yra seniausias budas prašalinimo ar sulaikymo ligos. Net ir bibliškais laikais raupuočius laikė atskirose kolonijose, ir nedavė jiems lankyt su neužkrėstais. Kvarantina prasidėjo Venecijoj, ir kituose uostuose, keturioliktame šimtmetyje, kuomet laivai buvo sulaikomi ant keturias dešimts dienų, kur buvo manyta, jog kas nors ant laivo užkrečiama liga serga, tokiu budu visi ant laivo sulaikyta, kad negalėtų išplatint ligą. Žodis "kvarantina" paeina nuo itališko "quarante", arba keturias dešimts, kas reiškia sulaikymo dienas.

Šiadien daugelis šalių vis prisilaiko prie kvarantinos, bet nevartoja keturias dešimts dienų. Jeigu laivas atvažiuoja iš uosto kur randasi kokia epidemij, arba ant pat laivo randasi kokios baisios ligos, laivas sulaikoma kol liga pranyksta. Kur nesiranda jokių užkrečiamų ligų, daktarai peržiuri keliauninkus, ir jeigu visi sveiki, žmonės gali išlipt iš laivo.

Ir tas pats su kvarantina namuose—sulaikymas sergančių nuo kitų šeimynos narių, visas pavojus pranyks. Praeityje kvarantiną uždėjo ant viso namo, šiadien paprastai ligonį laikoma viename kambaryje, ir kiti šeimynos nariai iš ir į namus gali eit kiek tik nori, jeigu tik neis į sergančo kambarį. Suaugę irgi turi apsisaugot, kad neužsikrėst liga.

Kvarantina yra lengvas daiktas, kuomet ligonis lovoje, nes sergantis paprastai nenori matyt kitus, bet kuomet ligonis jau truputį pasveiksta, jau nori pasikalbėt su kitais, ir per tą laiką turi but kuogeriausia prižiurėtas, ir neleist jauniems prie jo eit. Kuomet užsikrėtęs yra vaikas ir tik truputį serga, bet nesveikas, jau yra svarbus klausimas kaip sulaikyt nuo kitų. Yra sunku jiems suprast, kad kitiems pavojingi. Iš tikro jie pavojingiausi iš visų. Kuomet mažiausis vaikas, motinos išlepintas, pasveiksta ar atrodo sveikas, ir nori eit į lauką į tyrą orą, motina duoda jom valią. Bet turite atsimint, kad vaikas neapsaugotas, ir kiti maži draugai apie jį apspinta ir nori klaust visokių klausimų apie ligą. Gal tokiu pat budu vaikas apsirgo.

Kvarantinose reguliacijos įvesta, kad prašalint užsikrėtimą. Nors tavo vaikas tik lengvai sirgtų, kuomet perduoda liga, kitiems liga daugelį sykių tampa pavojingesnė. Nors ir tiki, jog tavo vaikas visiškai pasveikęs, vistiek ant trumpo laiko dar jį prižiurėk. Prižiurėk kvarantinos reguliacijas, kurias tavo vietinis sveikatos komitetas tau pataria.

ŠV. PATRIKAS IR SVEIKATA.

Yra sena pasaka apie Šv. Patriką. Pasakojama, kad jis paliuosavo Airiją nuo gyvačių, išvydamas jas visas į jures. Ir kuomet neliko nė vienos, ir daugiau neįleista, nuo tų laikų Airija turi reputaciją kaipo be gyvačių šalis.

Turime vėlesnį pavyzdį apie išnaikinimą limpančios ligos, tai yra, hydrofobija iš Anglijos. Liga baisiai išsiplėtojo toje šalyje iki 1889 m., kuomet parlamentas įvedė įstatymą, kuris reikalavo, kad šunias turi turėt maskas, ir uždraudė įgabenimą šunų, tik po tinkama kvarantina. Kuomet hydrofobijos išsiplėtojus, pasiutusių šunių įkandimų perai randasi užkrėstų gyvulių seilėse, liga skaitlius tuoj po įstatymo priėmimo, žymiai nupuolė. Bet žmonės įstatymo gerai nepaisė, ir tik su 1902 metais, liga išnaikinta. Nors hydrofobija buvo, ir dar randasi, Europoje, Anglija buvo liuosa nuo tos ligos, nuo tų metų iki 1908, kuomet su kare reguliacijos nusilpnėjo. Po karės, 1889 m. įstatymas vėl stipriai buvo dabojamas ir nuo Birželio mėn., 1921 m. hydrofobija yra nežinoma liga Anglijoj.

Yra klausimas, kodėl, jeigu hydrofobija išnaikinome, ir kitos, užkrečiamos ligos neišnaikinamos? Problema ne tokia lengva kituose atsitikimuose, bet turime žodį garsaus Pasteur, kad yra galimas daiktas. Tas francuzų mokslininkas,kurio išradimai pradėjo dabartinį bacteriologijos mokslą ir dabartinius išradimus apie užkrečiamų ligų priežastis, sako, kad "yra žmogaus valioj išnaikinimas parazitiškų ligų iš pasaulio".

Pasteur'o laikais tie žodžiai skambėjo kaipo sapnas, ir kaikuriuose atsitikimuose progresas ne toks buvo greitas kaip tikėta. bet atsiminkime kiek nuveikta nuo to laiko, kuomet Pasteur pasakė tuos žodžius. Geltonasis drugys, kitados visų šiltų šalių buvo baisiausia liga, tapo išnaikinta ant visados. Tas nuveikta išnaikinimu vuodų, kurie nešа ligą nuo vieno žmogaus kitam.

Rauplių epidemijos gerai žinomos, bet šiomis dienomis retai atsikartoja jos, nes daugiau atydos atkreipta į musų vandenį, pieną ir maistą. Karštligė ir šiadien beveik mažai žinoma liga.

Šių dienų išradimai dabar išnaikina difteriją. Per pereitus kelis metus pasekmingai bandyta budas, sulyg kurio lengvai galima pasakyt ar ypata gali difterija sirgt. Tas budas yra "Schick'o pabandymas" ir susideda iš įleidimo lašelio speciališkų vaistų į ranką žmogaus, kuris su tuom sutinka. Jeigu tas žmogus gali difterija sirgt, raudonas plėmas pasirodys ant rankos, kur vaistai įleista, bet jeigu kunas turi anitoxino (ir kraujas daugelio žmonių naturališkai tai turi), raudonas plėmas nepasirodys. Nėra jokio nesmagumo ir reakcijos, tik adatos įdurimas, kas panašu į vuodo įkandimą.

Jeigu pabandymas rodo, kad žmogus gali difterija sirgt, jam duodama toxin-antitoxin. Tas reiškia, jog tris sykius mažą dalį skystimo įleidžiama į ranką, su tuom žmogaus kraujas pagamina savo difterijos antitoxin ir tas apsaugoja žmogų nuo difterijos dešimčiai metų, ir gal visam gyvenimui.

Visi tėvai su džiaugsmu klauso apie tą progą apsaugot savo vaikus nuo tokios baisios ligos, bet yra žmonių, kurie neduoda jų vaikus išbandyt.

New Yorko mieste, kur Schicko'o pabandymas visur vartojamas, nuo difterijos mirimai žymiai sumažėjo. Kituose miestuose kur difterija išsiplėtojus, sveikatos valdininkai siulo pabandyt gydymą dykai, jeigu tėvai tik duos pavelijimą. Beveik ant 4,000 vaikų pabandymai padaryta. Iš tų, beveik pusė galėjo difterija sirgt, ir suvirš 80% ėmė apsaugojamą gydymą. Tas pabandymas atlikta metus. Per sekančius šešis mėnesius tik trįs difterijos susirgimai pasirodė tarp mokyklos vaikų. Iš tų trijų, dviejų tėvai nepavelino pabandyt ir vienas iš jų mirė. Trečiam vaikui davė, ir tas pasveiko. Ima šešis mėnesius kol toxin-antitoxin apsaugoja žmogų, todėl nereikia laukt kol difterija pasirodys tavo mieste.

Tėvai, atsiminkime, jog kad pastaraisiais laikais difterija žymiai siautė kaikuriose vietose, ir kuomet valdininkai prašys pavelijimo išbandyt vaiką, Schick'o bandymu, duok tą pavelijimą.

Tik tokiu budu difterija bus išnaikinta.

MUSĖS LIGŲ NEŠIOTOJOS.

Savo papratimuose musės yra bjauriausi insektai, su kuriais žmogus susiduria. Netik gimdo purvus, bet per visas savo dienas juose gyvena, apleidžia juos tik lankyt žmonių namus, subjaurint jų valgį ir nešiot ligas.

Naminės musės yra tvirtos maitintojos, bet maitinimo procesas negreitas. Jos knibinėja valgio paviršį, nešdamos su savim, ypatingai ant plaukuotų kojos dalių, užkrečiamų ligų perus, parazitų kiaušinius ir kitus organiškus purvus. Kuomet musės lanko tavo stalą, jos palieka kieknors purvų ant maisto. Kuomet maistas taip apbjaurintas atsiekia pilvą, esame užkrėsti, ir viena iš daugelio pavojingų ligų užpulti.

(Bus daugiau)

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

VIEŠA PAGELBA VAIKAMS SAVO NAMUOSE.

Šeimynos užlaikomos, motinoms sugrąžint savo vaikai, vaikams duodama geresnė gyvenimo proga; tokios pasekmės "moterių pensijos" įstatymų, kurias dabar visos, apart šešių valstijų, pildo. Dvi valstijos prisidėjo prie darbo 1923 m. Ištyrinėjimas įvesta Boston, Denver, St. Louis, Hennepin apskrityje Minn., Haverhill, Mass., Westchester ir Montgomery apskričiuose New Yorke, Northampton apskrityje, Penna., ir Yellow Medicine apskrityje, Minn.

Tikslas to ištyrinėjimo buvo surinkt medegą, kad parodyt ištyrinėjimo budus, idant kitos agenturos, kurios teikia viešą pagelbą vaikams jų namuose, galėtų pasimokint iš patyrimo.

Ypatingą atydą atkreipta į priežastis, kodėl motinos jaunų vaikų turėjo prašyt pagelbos. Daugumoj atsitikimų atrasta, jog tėvas miręs arba serga ir negali dirbt.

Tose vietose, kur tyrinėjimai daryta, pagelba duota 3,047 vaikams arba išdalinta $41,781, arba kas mėnesį kiekvienam vaikui užmokėta $10.17 iki $19.68. Pinigai atsargiai paskirstyta. Vieša pagelba padengė deficitą tarp šeimynos išlaidų ir šeimynos įeigų, bet keturios iš šešių valstijų paskyrė augščiausią sumą pinigų ir virš tos sumos negalėjo daugiaus išmokėt. Denver turėjo daugiausia šeimynų su tinkamomis įeigomis.

Už maistą moterims, suvirš šešiolikos metų, išmokėta nuo $9.78 iki $12.35 į mėnesį. Jauniems vaikams keliais doliariais mažiau. Drabužiams moterys namie gavo nuo $2.00 iki $5.75 į mėnesį, vaikai dar mažiaus.

Beveik visose vietose pripažinta, kad davimas pinigų nebuvo vienintėlė reikalauta pagelba. Kartais motinos ir vaikai sirgo ir reikalavo medikališkos priežiuros, kaip ir patarimų apie maistą ir hygieną. Agenturos bandė privest šeimynas prie sveikatos, patart geriausius budus vest namus, duot patarimus apie vaikų žaislus ir galutinai but motinų draugais.

Peržiurėtojai girdėjo apie vieną šeimyną per mokyklą. Mokytojos jiems paaiškino, jog vaikai tos ypatingos šeimynos ne kasdien lankė mokyklą, kad prastai buvo aprėdyti ir atrodė apleistais. Mokyklose netaip gerai mokinosi, nes kartais užmigo laike lekcijų. Tyrinėjimai parodė, kad tėvas mirdamas paliko biedną šeimyną iš žmonos ir keturių mažų vaikų. Vaikai pardavė laikraščius, motina serganti ir su vaikais pardavinėjo laikraščius darganuotame ore, prastai apsirėdę. Jie kėlėsi anksti ryte ir nesugrįžo iki vėlai. Jiems duota pagelba. Šeši metai vėliau tyrinėtojas matė juos kitame name. Vyriausias vaikas turėjo gana gera darbą ir lankė vakarinę mokyklą, kiti vaikai irgi lankė mokyklas.

Kita motina su šešiais vaikais bandė užlaikyt saldainių krautuvę, manydama, kad vaikai eidami į mokyklą pirks saldainius. Ji neturėjo jokio patyrimo ir dalykai ėjo blogyn. Buvo dienos, kuomet jos vaikai parėjo iš mokyklos ir nerado nė kasnio duonos. Kaimynas sužinojęs apie jų padėjimą, davė žinią tyrinėtojui, kuris šeimyną pastatė ant kojų.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VIEŠOS MOKYKLOS.

1918 m., 20,832 namai naudota mokykloms. Veik ketvirta jų dalis yra miestuose su 100,000 gyventojų, ar didesniuose; 3,334 miestuose, kurie turi nuo 30,000 ir 100,000 gyventojų; 4,260, miestuose nuo 10,000 iki 30,000 gyventojų; 3,884, miestuose su nuo 5,000 iki 1000 gyventojų; 4,395 miestuose su nuo 2,500 iki 5,000 gyventojų. Mokyklų namai beveik lygiai padidinta tarp miestų į penkias grupas. Iš viso 1918 m. buvo 276,827 mokyklų namai Suv. Valstijose. Miestų mokyklos sudarė tik 7.5% viešų mokyklų namų skaitlynę Suv. Valstijose.

Viso, mokyklų nuosavybė visų miestų mokyklų sistemos yra $1,258,933,000 arba $60,401 kiekvienam mokyklos namui. Vidutinė vertė mokyklos namo yra $7,165. Vidutinė vertė kaimo mokyklos namo yra $2,831.

Mokytojai.

Miestų mokyklų sistema samdo viso 2,512 vyriausius užveizdėtojus su pagelbininkais. 5,071 užveizdetojus, ir 8,846 perdėtinius.

Visuose šalies miestuose, mokytojai samdyta. Tie mokytojai duoda pusę ar daugiaus savo laiko mokinimui. Iš tų, 216,319 yra moterys, ir 25,063 yra vyrai. Matyt, kad 10.4% mokytojų miestų mokyklose yra vyrai. 1910 metais buvo tik 8.7% ir 1890 tik 8.2%. Per visą šalį vyrų kaimuose mokytojų skaitlius sumažėjo, kuomet miestų mokyklose skaitlius truputį padidėjo. 37.1% mokytojų dirba miestų viešose mokyklose. Tie mokytojai mokina 41.2% vaikų.

Mokiniai.

Visose miestų viešose mokyklose yra 8,586,601 mokiniai, iš tų 4,239,367 yra vaikai, ir 4,347,134 mergaitės. 41.2% visų viešų mokyklų vaikai randasi miestuose. Spėjama,kad1,021,127 vaikai lanko privatiškas ir parapijines mokyklas.

Sužinota, jog 38% miestų turi mokyklų terminus iš nuo 176 iki 180 dienų arba, geriau sakant, beveik visų miestų mokyklų terminas yra iš dviejų mėnesių. Suvirš 25% miestų turi terminą iš devynių ir pusės mėnesio. 8% miestų turi dešimts mėnesių terminą. Keli miestai turi trumpus terminus, iš aštuonių mėnesių. Paprastai Suv. Valstijose 182 dienos sudaro paprastą miesto mokyklos terminą.

AR KELIAUSI Į LIETUVĄ ŠĮ RUDENĮ?

Jeigu žadi keliaut į Lietuvą, pirk laivakortę musų agenturoje. Mes pagelbėsime visuose jusų reikaluose kuonogeriausiai. Išleisime ant geriausio laivo, kelionė jums bus kaip maloni vakacija, nes mes jums prižiurėsime ir visas rodas suteiksime kuogeriausia.

JEI SIŲSITE KAM LAIVAKORTĘ, SIŲSKIT PER MUSŲ AGENTURĄ

Niekas geriau nepasirupins jusų pasažierais, atkeliaujančiais iš Lietuvos, kaip mes. Musų atstovas Kaune kaip geriau darbuojasi, kad pasažierams patarnaut, gavime pasportų ir vizų. Dabar tik su geru prižiurėjimu iš Lietuvos galima atvažiuot. Todel nepamirškite siųsdami laivakortes kreiptis pas mus.

PINIGŲ SIUNTIMAS

Jumis visada geriausiais apsimokės, jeigu siųsite per musų agenturą, mes siunčiame saugiai ir pinigų kursas beeidamas kelionėje nenupuls, nes siunčiame doleriais.

DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiurėtų arba išnuomuotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reikalingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįšt, nelaikyk be jokios priežiuros, parduok! Mes surasime jumis pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

NAUJAUSIS IR NAVATNIAUSIS KNYGŲ KATALOGAS JAU GATAVAS !

VISIEMS PRISIUNČIAME DYKAI.

Reikalaukite tuoj, nes padarėm ligi šiol negirdėtą knygų ir mokslo išpardavimą, ir parduodam visokias knygas už

½——PUSĘ KAINOS——½

Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausius žmogaus sveikatos ir ligų sekretus, pirmiau kainavo $7, dabar——$3.50.
Didžiausias Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų pirmiau kainavo $11, dabar —— $5 50.

Del kitų knygų reikalaukite katalogo.

MARGERIO KNYGYNAS,

2023 SAINT PAUL AVE., CHICAGO, ILL.

P.S. Agentai: Knygų sezonas jau čia. Mes duodame baisiai didelį nuošimtį. (37—39)

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00 Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,

307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156.

M. STAKĖNAS.

KAS BUVO ŽMOGAUS PRATĖVIAIS?

(Pašneka iš istorijos, antrapologijos ir gamtos mokslų)

(Tasa)

ankščiau. Šveicarijoj patirta, kad tai tolimoj senovėje, kuomet dar Europoj arų nebuvo, o jau žmogus gyveno".

Mat yra atrasta, kad po kaikurių ežerų dugnu yra buta kada tai senovėje kaimų ir miestų. Tokios liekanos galima rast prie ežero Dueellings. Toki pat tvariniai yra surasta ir Anglijoj, Stonehenge, prie Salisburio. Apie tai galima pasiskaityt encikilopedijoj "American" antrame tome, 169 pusalpyje, po antgalviu "priešistoriški paminklai". Ten sakoma: "Tikrai senoviški žmogaus dirbiniai yra rasta Dordogne, Francuzijoj, Santanderyj, Ispanijoj. Tas dalykas suteikia mintį, kad toje vietoje buvo pradžia civilizacijos, vakarinėj Europoj". Tas gali but ir tiesa, nes suradimai parodo, kad ten žmonių buvo veikta dar 35—30 tukstančių metų prieš Kristaus gimimą.

Kur pirmiausia atsirado žmogysta, sunku pasakyt. Dabar tik atrandamos arheologiškos liekanos vėliaus išaiškins kokioje pasaulio dalyje pirmiausia pasirodė žmogysta. Seniaus žmonės, ir net mokslininkai tikėjo šventraščiui, kad pirmieji žmonės, Adomas ir Jieva pasirodė rojuje, kur tai Azijoj, ar Afrikoj. Bet šiadien, kuomet išsivystė gamtos mokslai, geologija, palantologija ir antrapologija su arheologija, mokslas sutvėrė visai kitokias pažiuras, labai skirtingas nuo šventraščio mokslo. Mokslininkai ieško žmogaus pratėvio ne Niliaus ar Jordono kloniuose, bet Europoje, nes antrapologiškos liekanos, atrastos žemėje, tvirtai liudija, kad primityviškas ar puslaukinis žmogus, vadinamas nendarteliišku ir gromognišku, gyvėno Europoje nuo daug dešimčių tukstančių metų pirmiau Kristaus. Istorikas Wells savo knygoje "A Short History of the World", 57 puslapyje sako: "Prieš 12—15 tukstančių metų, vakarinėje Ispanijoje gyveno žmonės arilijonai. Jie mokėjo ant akmens išbražyt savo paveikslus".

Apie arijonus ir jų gyvenimą Europoje, daug kalbama priešistoriškose problemose. Mat atrastos liekanos rodo, kad arijonai gyveno Europoje dar anksčiau grekonų apsigyveno. Tas istorikas Wells, toje pačioje knygoje, 53 puslapyje sako: "Yra sakoma, kad Euorpa tapo apgyventa nuo 30 tukstančių metų. Ispanija yra senovės liekanų taurė".

Pradžioje rašinio trumpai užklausėme: "Kas buvo žmogystos pratėvis?" Aiškinome, kad Adomas su Jieva negalėjo žmogaus pratėviais but, dėlto, kad pati istorija randa, jog žmonės jau gyveno nuo kelių tukstančių metų pirmiau Adomo ir Jievos. Gvildenome Darvino teoriją, buk tai žmogus išsivystė iš bezdžionės. Pažymėjome tulų antrapologų išvadas, kad bezdžionė stovi labai toli nuo žmogaus, o gal ir vėlyvesnės už žmogų. Kalbėjome ir apie milžinžmogį, kad gyvenimas išrodo lyg misteriškas. Jeigu ir gyveno tai buvo tik primityviško ugio žmogus, kokio ir šiadien galima rast Amerikoje tarpe patagonų arba Afrikoj ir Australijoj puslaukinių žmonių.

Sulyg mokslininkų patyrimo, žmogystos pratėviu galima skaityt nendartelišką ir gromogniškąjį žmogų, primityviškuosius žmones, kurie kada tai tolimoje senovėje, už kelių dešimčių tukstančių metų gyveno prieš Kristų, ir vėliau, dėl kokių tai ikišiol dar nesusektų priežasžių išnyko. Kad dalyko problemą suprast, visų pirmiausia reikia tyrinėt gamtą, studijuot antrapologiją, arheologiją, istoriją, geologiją ir gamtos mokslus. Vidutiniškai, kad klausimą apsvarstyt, reikia perskaityt daugelį knygų apie tą dalyką. Tik vargas, kad lietuvių kalboje tokių knygų dar labai mažai yra, o kad ir yra, tai jos labai mažytės. Paimkime veikalą velionio Juozo Adomaičio—Šerno "Paėjimas organiško svieto", Dr. Basanavičiaus "Istorija abelna", musų moksliška literatura tik trupiniai. Tiesa, Tėvynės Mylėtojų Draugijos leidinys "Kulturos istorija", Chmieliausko versta, tinka pasiskaityt lietuvių kalboje . Anglų kalboje yra daug klausimų, yra daug svarbių veikalų. Svarbiausis dar tik išėjo iš spaudos po vardu "The outline of science", keturiuose tomuose, iliustruotas, parašytas Aberdeno universiteto gamtos mokslo profesoriaus J. Arthur Thompsono. Antra svarbi knyga, anglų istorija, istoriko Wellso "The Outline of History", dviejuose tomuose. Dabar, rodosi, tas veikalas yra išverstas lietuvių kalbon ir Tėvynės Mylėtojų Draugija jau spaudina. Reiškia, lietuvių kalboj bus jau keturi ar penki veikalai toje problemoje geri, reikia juos turėt ir skaityt.

Kiti geri anglų kalboje yra toje problemoje veikalai tai "Prehistoric Man and His History", profesoriaus G.F.S.Ellioto parašytas, "Prehistory", profesoriaus M. C. Burkitt, "Man Past and Present", profesoriaus Keane, ir Quiggina su Haldon. Galima perskaityt "Man and His Past", parašytą O.G.S.Cronefordo, "History of Antrapology", profesoriaus Heddana, "Man of The Old Stone Age", profesoriaus Osborno, "The Antiquity of Man", profesoriaus Arthuro Keitho.

Mokintis ar lavintis, butent skaityt tai —tai svarbiausia žmogaus pareiga. Mokinimasis ar lavinimasis ir darbas, tai natularliškas gamtos paskyrimas žmogui, savo mokslu ar išsilavinimu, juk žmogus pakilo augščiau kitų gyvunų, ar sutvėrimų, ir todėl turi ir ant toliaus taip eit, neturi aptingt skaityt ir mokintis.

(Galas)

Meilės sukuryj.

(Iš "Pesimizmo vargai")

Neseniai mane pagavo
Meilė į sąvus nagus;
Apkabinus nuplasnavo
Į pasaulio gilumus.
Aplekiojo ji su manim
Visas žvaigždes, planetas,
Nenurimusi ant jujų,
Aplankė ir kometas.
Ji skrajodama vis draskė
Mano širdį ik kraujų;
Nors aš stengiausi ištruktie,
Bet veltui—mažai jiegų.
Belekiodama pailso
Mane laikytie naguos
Ir išleidus iš Vergijos,
Greit išnyko gilumuos.
Aš ištrukęs prisikibau
Prie meteoro smarkaus,
Kursai, pralenkęs kumetą,
Prie žemės skrydo greičiaus.
Jis parnešė skubiai mane
Ant tos vietos apleistos,
Pats paskendo bedugnėje,
Aš likausi prie salos....
Ir vėl vaikščioju aš liuosas,
Baruos' su žemės gamta,
Nevaržomas meilės ryšiais,
Gyvenu, kaip ir pirma.

J. Dabrila.

Atšalimas nuo gyvenimo.

Naktis šviesi, mėnasiena,
Gamtoj slaptinga tyla;
Tiktai jurės nerimauja,
Graudžiai užia tylumoj.
Bangos ošia, greitai švaistos'
Ir žaibuoja atspindžiais,
Glaudžiasi viena prie kitos,
Bučiuoja... vingiuoja....
Pajuryje sėdi žmogus,
Giliai mąsto ir liudi,—
Jam gyventie nusibodo,
Kęstie beprasmius vargus.
Jau praėjo jam linksmybės,
Jis ištyrė visą ką,
Likos' mintyj vien tik bruožai,
Svajonių nedasiektų.
Jis gyvenimą neapkenčia,
Jame ramumo nėra,
Vien svajoja apie mirtį
Ir laukia tos valandos.

J. Dabrila.

SKAITYKIT IR KITIEMS PATARKITE SKAITYT NAUDINGĄ, BEPARTYVIŠKĄ, SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ "AMERIKOS LIETUVIS"

KIBIRKŠTELĖS.

Šventas Draugas patalpinęs savo skiltyse Mikolainio raštą apie laivakorčių agenturas, kviečia į "seimą" visas redakcijas, kurios pardavinėja laivakortes. Tai, kas iš to? Mikolainis kalbėjo apie laivakorčių agenturas, o čia tas skurdžius kalba apie redakcijas. Nejaugi redakcijos pardavinėja laivakortes. Turbut tas "draugutis" nežino kas redakcija, arba kas laivakortė.—Tai aš.

o

Brooklyniečiai išnešė rezoliuciją, kurioje kviečia visus Amerikos lietuvius apvalyt savo pavardes nuo "wicz" ir "ski". Labai gerai. Tik negerai, kad jie neliepia apsivalyt nuo tokių pavardžių kaip "yakmauh", "lopatto", "bush", "bimbo", "zurwell", ir tukstančių kitokių, ypač "yurgilų", "yablonskių", "džionsonų", nuo kurių jau tik Dieve "ratavok".—K. Juras.

o

Ale kad Worcesterio ir korespondentai keistesni negu kitur. Korespondentas Sandaroj rašo, kad Aušrelė rengiasi statyt "Amžiną žydą" scenoj, kurį "Amerikos Lietuvis" išleido. Ale kad "A.L." tokio veikalo nėra išleidęs.—Gein.

o

Sulyg Keleivio Galinio pasakų, Lietuvoj pramonė negali vystytis, nes valdžia mokesčiais tuojaus apkrauja. Hm... Tai gal todėl ir Keleivio popieros fabrikas ikišiol nepradeda popieros dirbimą. Oj vargas tiems buržuazams!—J.A.

o

Tie worcesteriečiai tai gudruoliai ką gali gaut. Kaip jie surengia ką tokio, tai atsilankyt kviečia vietinią publiką, o kaip garsintis tai bėga į Bostoną arba Brooklyną. Ar gali kas juos apeit?—Bal...

o

SLA. valdyba tai tikrai jau užsipelnė "amžiną garbę". Sukiršino narius ir dabar tuni kai katinas ant girnų. Mat "užsitarnavus", nes valdybauja apie dešimti metai. Verta ją ateinančiame seime išrinkt ant amžių amžinujų amen.—P.K.

o

Nu tai jau Račkausko netekome. Nežinia kaip dabar męs gyvensime netekę Karolio Vairo. Bet tegul jis sau ir keliauja kur nori, nes iš jo naudos turėjome kaip iš avino pieno. Dar ir šiadien kaikas nerimsta už suvėlavimą blėšinukių Lietuvių Dienoje. Jei jis taip elgsis ir Londone, tai ir ten bus iš jo tiek naudos.—P. Kiukt.

o

Čikagoj baisus sujudimas. Vieni kuria dienraštį, kiti renka aukas besiprovojantiems "daktarams", kiti rezoliucijas rašo, kiti vėl konsulio vietos nesulaukdami vargsta, ir taip be galo, be krašto.—Didis Jurgis.

o

Dievulėli, jau Lenkija ubagauja! Kaip čia seniai rodosi ji pasakojo, kad Lietuva nieko neturi, o dabar Lietuva gyvena kaip gyvenusi, o ji nabagėlė jau su krepšeliu suka apie ministerijas Washingtone...—Zurbulas.

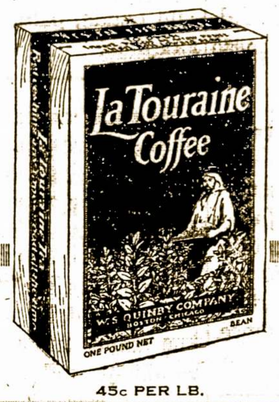

Jųs privalote gaut Geriausią Kavą.

"It's the Bean"

45c PER LB.

STRAIPSNIS XXXVIII.

PIENO PAŠILDYMAS

Kad pašildžius pieną iki tinkamos temperaturos, įdėk bonkutę į indą šilto vandens taip, kad vanduo pasemtų visą pieną. Virink, bet neužvirink. Bandant šiltumą, užlašink ant rankos. Jei jaučiasi maloni šiluma, tai kudikiui tiks. Jei pienas per karštąs, atvėsink, pakišęs po kranu šalto vandens.

KUDIKIO LAIKYMAS BONKUTE PENINT

Kudikiui čiulpiant reikia jį ant kelių laikyt, galvą ilsint ant rankos. Bonkutę erikia laikyt per visą laiką, ir tokioje pozicijoje, kad bonkutės gurkly nuolatos butų pieno. Jei taip yra, tai neleidžiama orui čiulptis per čiulpiką. Duok kudikiui progą gerai su kąsti čiulpiką.

PENĖJIMO ILGIS

Čiulpimas turi baigtis į kokią dvidešimts minutų. Jei kudikis rija godžiai, atitrauk čiulpiką valandėlei. Taip daryk kelis sykius penint. Jei kudikis mieguistas, neduok snaust kol neišbaigs bonkutės. Jei to nežiurint, užmigtų, atimk bonkutę ir neduok nieko iki kitam sykiui.

JEI JUSŲ KUDIKIS NEPAPENĖTAS, TAI PRIEŠ JĮ STOVI LIGA.

Nežiurint progreso medicinoje ir apšvietos, šeši milionai musų vaikų mokyklose yra nedapenėti. Kaltos daugiausia motinos, nes jos nepažįsta pavojaus ženklų. Blogas penėjimas yra gilus, vidinis dalykas. Jis pradeda savo mirtiną darbą pirm, negu nepastebintieji pamato. Blogiausia tai tas, kad jis paliečia visus. Nedapenėtas kudikis labai tinka ligoms. Pavyzdžiu džiova bujoja tarpe tokių. Nebutų taip sunku išnaikint taip vadinamas vaikystės ligas, jei butų galima prašalint nedapenėjimą. Kiekviena motina turi apsaugot savo kudikį del jos pačios labo ir del labo kitų vaikų.

Nedapenėjimas yra vaisius blogo maisto. Pridedant Borden's Eagle Pieną į vaikų valgį motina gali but tikra, kad teikia jiems tikrą apsaugą.

Nelabai senai, moksliški eksperimentai daryti su mokyklų vaikais parodė, kad Eagle Pienas atžymėtinai pasekmingas gydant nedapenėjimą. Vaikai gavę Eagle Pieną rodė daugiau progreso negu penėti su paprastu bonkų pienu. Daugelis augo du syk smarkiau. Nes Eagle Pienas turi kiekvieną veikėją, reikalingą vikriai sveikatai.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

ŽALIŲ TOMAČIŲ PRIESKONIAI.

Rudenyje, kuomet atlieka daugelis žalių tomačių, jas galima vartot su kopustais, cibuliais ir žaliais pipirais, padarant gardžius prieskonius.

Suv. Valstijų Agrikulturos Departamentas bandė šiokį receptą raugytoms tomatėms.

Reikia vieną galioną tomačių, vieną galioną kopustų, ½ galiono cibulių, 24 dideles žalias tomates, 12 didelių raudonų pipirų.

Viską įdėt į puodą ir iki apsemiant pripilt vandenio, įdėt puskvortę druskos ir palikt iki rytojaus. Ryte viską išpilt į maišelį ir duot skystimui nubėgt. Potam įdėt puskvortę baltų garstyčių sėklų (white mustard seed). Kitame puode reikia virint 1 galioną acto ir 1¾ svarų tamsaus cukraus. Verdantį užpilk ant sukapotų daržovių. Viską uždėt ant pečiaus ir virt 15 minutų. Atimt nuo pečiaus, įdėt į bonkas ir užsukt.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St, Worcester, Mass.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 8 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

KĄTIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA

Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.

Surinko teismininkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.

Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.

Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS

Juozas J. Dirsa

Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 ELLSWORTH STR.

Tel. Cedar 4953.

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATĄ.

Aštrus Skausmų

ir reumatiško uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

SEVERA'S GOTHARDOL

Išrikimas linimentas

Geras vaistas dėl susimušimo, išsukimo, tinimo, raumenų sfyvumo, skausmus sfrėnose ir šonuose.

KAINA 30 IR 60 CENTAI.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN
Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj

390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

Prityręs Lietuvis Fotografistas
Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.

Traukiu paveikslus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.
Tel. Park 2148—W.

KJLA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

DR. TESSMER,
Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvės
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro pasina nuo geso viduriuose. Eikite pas ravo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gydomas, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir nuskaitina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

VIETOS ŽINIOS.

"A. L." išvažiavimas. Praėjusioj nedėlioj Olympia darže atsibuvo jau seniai lauktas "Amerikos Lietuvio" išvažiavimas. Publikos prisirinko virš 1000 žmonių. Buvo atvažiavusių ir iš kitų kolionijų, kaip Lowellio, Bostono, Cambridgio, Westfieldo, Waterburio ir iš kitur. Bliudžiaus vedamas benas linksmino tukstantinę minią. Tik pavakare užėjęs buris lytaus, nedavė programą pabaigt. Kas dovanas laimėjo, paskelbs administracija.

Parapijinės mokyklos. Worcesterio katalikų parapijinėse mokyklose mokinasi vaikų skaitlius: Sald. širdies akademijoj, prie šv. Onos parapijos, 600; Nekalto prasidėjimo parapijoj 640; šventos šeimynos, prie Notra Dama, 400; švento vardo parap., 640; šv. Onos našlaičių prieglaudoj 150; šv. Jono parap. 860; Šv. Juozapo parap. 820; šv. Marijos (lenkų) par. 1320; šv. Pauliaus parap., 400; šv. Petro parap. 495. Visose katalikų mokyklose mokinasi 5999 vaikai. Daugiausia vaikų yra lenkų mokykloje, gi mažiausia šv. Onos prieglaudoje.

Atsiimkit laiškus. "Amerikos Lietuvio" administracijoj yra laiškai šioms ypatoms: Bublis St., Balkus V., Blanka A., Bennett J. (3 laiškai), Bandonis Pijus, Bačinskas Kaz., Burciša Al., Ambrozevičius M., Cil J., Šukis Liud., Maliauskas L., Pukinas Step., Černauskas Jurgis, Čiras J., Čiubrinskas Franc., Dobilas Ant., Girdžiunas A., Giedraitis Kaz., Gibas Vincas.

Malonėkite juos atsiimt, nes kitaip visus gražinsime pačtui.

"A. L." Administracija.

Kalėjimas perbrangiai parsieina. Kalėjimų komisija raportuoja, kad vietiniai pataisos namai prie Summer gatvės, miestui ir pavietui perbrangiai parsieina, nes juos reikia tankiai taisyt ir atnaujint. Pirmininkas Goodale siulo savo sumanymą, kad pataisos namus iš čia iškėlus į Fitchburg, kas sučėdytų $8000 o triobas butų galima sunaudot vietinėms proceduroms, kurioms dabar reikia vietas samdyt.

Nelaiminga šeimyna. Kristina Miler, gyvenanti prie Cambridge gatvės, pakėlė rėksmą. Subėgę kaimynai, grinčioje atrado lovoj gulintį negyvą vyrą Jokubą, kurio galvoj buvo suvaryti du šuviai, prie galvos gulėjo 32 kalibro revolveris. Pašaukta policija Kristiną areštavo kaipo žudikę, nors ji sako, kad vyras pats persišovė. Ji buvo girta kuomet policija atvyko.

Nori dešimties tukstančių. Tula Marė O'Cannor iš Milfordo, apskundė savo kaimyną Vilianskį, kurio darbininkas važiuodamas Greent gatve dviračiu, ją užgavo. Reikalauja ji nuo Vilianskio užtai dešimties tukstančių doliarių, bet sužeidimo ženklų neturi. Advokatai vienok skundą įnešė teisman.

Automobilių katastrofa. Praėjusioje nedėlioje, laukuose susimušė du automobilu su motorcikliu. Katastrofoje 2 žmonės užmušta ir 17 sužeista. Užmuštais yra M. Nichols iš Worcesterio ir B. Zaramco iš Lawrence. Mirtinai sužeista M. Jackovicz iš Gardner ir advokatas Heywood, iš Worcesterio. Kiti, lengviau sužeisti yra daugiausia iš Lawrenco.

Nepataikė apsilenkt. Jonas Karpavičius, 14 metų amžiaus, gyv. prie Lamartine gatvės Memorial ligonbutyj kovoja su skausmais, kuriuos jam uždavė gatvėje prabėgantis automobilis, kuriuomi važiavo Alfred Lambert. Karpavičius lenkėsi gatvekario, ir nepatėmytas automobilius ant jo užbėgęs, jį pavojingai sumankė; turi sutrintą krutinę.

Neturi kur padėt. Aplinkiniai ukininkai ir daržovių augintojai, sakosi, kad neturį kur padėt šiumetinio tomačių derliaus, o ypač šiuomi vėlyvuoju metų laiku, kuomet esant šiltam orui ir šaltoms naktims, jos greitai genda. Tačiaus perkantiems jas statoma gana augšta kaina, ir todėl nelabai kas jas perka.

Žada pakeist gatvės vardą. Miesto tarybai pasiulyta planas pakeitimo gatvės, vadinamas Salem Square, einančios nuo Franklin gatvės, pro viešajį daržą, žemyn iki Front gatvei, Siuloma ją pavadint mirusio prezidento vardu Harding. Taryba dar svarstys pasiulymą, ir galbut priims.

Numirė policistas. Steponas Walsh, buvęs policistu prie pirmos nuovados, po penkių mėnesių ligos, numirė. Jis gimė Airijoj, 1878 metuose ir į Worcesterį atvyko budamas 10 metų amžiaus. Suaugęs į metus pildė kelias, miesto tarnystas ir šių metų Balandžio mėnesyj buvo gavęs policisto vietą.

Policistas skundžia miestą. Pirmos nuovados policistas T. Conlin apskundė miestą, kuris jam neužmokėjęs algą net nuo 17 dienos Gegužio, pernykščių metų. Jis reikalauja išmokėjimo visos algos ir nuošimčių už sumą, kurią sudaro visa neišmokėta alga. Skundėją gins advokatų firma Vaughan, Esty & Clark.

Nusilaužė šonkaulį. Policistas Murphy, važiuodamas motorcikliu Grafton gatvėje, ir norėdamas pralenkt automobilių, pasuko motorciklį į šalį. Dėl staigo pasukimo motorciklis išvirto ir Murphy puldamas į bruką, susitrenkė strėnas ir nusilaužė kairiojo šono vieną šonkaulį.

Prašo atleidimo. Dr. Mackerow, kuris pernai tapo pasmerktas Charlestowno kalėjiman penkiems metams už užpuolimą vienos hinės, su nenormališku tikslu, įteikė gubernatoriui prašymą, kad gubernatorius dovanotų jam baudą, paliuosuojant iš kalėjimo.

Brutališkas darbas. Prie Shaleš gatvės, po alyvų krumu atrasta apie dviejų parų kudikis, negyvas ir suvyniotas į užklodą. Kudikio lavonas visas subadytas peiliu. Atrado jį bežaisdami vaikai. Brutalą policiją tikisi netrukus suimt, nes yra, nors ir ne aiškųs nužiurėjimai.

Apvogė Dėdyno krautuvę. Ikišiol dar nesusekti blogdariai, nakties metu per užpakalinį langą įsilaužę į P. A. Dėdyno krautuvę, pavogė mažą sumą pinigų ir šiaip dalykų, kaip saldainių, cigarų, cigaretų ir kitokių dalykų. Sprendžiama, kad vagystą papildė pusberniai—valkatos.

Užsimušė. Petras Feurgeson, 49 metų amžiaus, mazgodamas langą ant penkto augšto prie Chandler gatvės, paslydęs nupuolė žemyn ir ant vietos užsimušė. Žuvusiojo Feurgesono giminės žada skųst namų savininką, kad tas atlygytų už nelaimingojo gyvybę.

Netikėta mirtis. Albert Emanuelson, 21 metų amžiaus, nuo kelių metų dirbęs prie Besse-Bryant kompanijos, eidamas namo, sudribo prie Chandler ir June gatvių, kur tuojaus ir numirė. Jis tapo ištiktas širdies paralyžiaus.

Galbut mirs. L. Cummings 6 metų vaikėzas, besikarstydamas ant naujai statomo namo prie Gordon gatvės, nupuolė 25 pėdas į rusį ir persiskėlė pavojingai galvą. Nugabenus jį miesto ligonbutin, daktarai ne užtikrina, kad jis išliks gyvas.

Nubaudė jaunus vagilius. Teisėjas Thayer pasmerkė pustrečių metų Charlestowno kalėjiman T. Flynn ir J. Manuley, kurie neužsiimdami jokiu darbu gyveno tik iš vagysčių ir plėšimų, abu jie dar neturi 22 metų. Jų teismas tęsėsi per vienuoliką valandų.

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jusų draugams ir gentims.

Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusiimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Chorų, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.

S. BAJIERČIUS,
Savininkas.
24 MILLBURY STREET,
Tel. Park 2093 R.

"GYDYTOJAS"

paveiksluotas sveikatos žurnalas teikia teisingų žinių iš:

HIGIENOS,
MEDICINOS,
DENTISTERIJOS.

Prenumerata: Amerikoje $1.00.
Kitose šalyse $1.50 metams.
Vienas numeris 15c.

"GYDYTOJAS,"
4454 So. Western Avenue,
CHICAGO, ILL.

PRANEŠIMAS!

Hartford Lietuvių Kooperatyviškos Korporacijos šėrininkams pranešimas. Kurie turit šėrus malonėkit atsiimt pinigus iki 30 d. rugs., 1923. Vėliaus nebus išmokami. Likę pinigai bus paaukauti Lietuvos našlaičiams.

Jonas Petrukevičius,
44 John St.,
Hartford, Conn.

REIKALAVIMAI:

Reikalaujam lietuvio vyro, kuris užsiimtų pardavinėjimu dalykų, ir iškolektavimu pinigų dėl gerai žinomos firmos. Nuolatus darbas. Gera alga. Turi suteikt gerus priparodymus pereitų tarnystų.

39 MAIN STREET,
Worcester, Mass.

REIKALAUJA jaunos merginos pagelbėt prie namų darbo. Lengvas darbas. Geistina, kad sutiktų gyvent ant vietos prie darbo.

37 JUNE STREET,
Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKAU pussesers Anelės Jerušević iutės, iš Nemajunų par., Trakų aps. Ji yra kur-nors apie N.Y. Jei kas žino, prašau pranešt.

Agnė Barauskienė,
12 Lawrence st., Worcester, Mass.
(37—38)

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!!

CAMBRIDGE ST., arti, 3 šeimynų namas, maudynės, skalbynės, elektra, gesas, namas yra gana puikus. Kaina $7500.

SHREWSBURY, arti lietuvių bendrovių 2 šeimynų namas, 2 metų senas, visas įtaisymas viduj, 10,000 pėdų žemės. Kaina $6800.

FARMA 22 akrų žemės, su visais padargais ir daržovėmis. Kaina $2800.

DUONKEPYKLA, restaurantas, bučernė ir maliavojimo šapa, parsiduoda.

MAINYSIU 2 namus su štorais ant mortgičio arba parduosiu ant lengvų išlygų. Turiu štorą gerioj vietoj, dėl gero biznio. Turiu farmų ant maino. Kas turit ką mainyt?

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 3572
SO. BOSTON, MASS.

PATOGI IR TRUMPA KELIONĖ Į LIETUVĄ.

Keliauk saugiai ant smagių S. V. valdžios laivų, kada važiuosi į Lietuvą arba partrauk gimines čionai. Plaukimas du kartu savaitėje. Smagi, greita kelionė, puikus ir įvairus valgiai—ruimingi kambariai—parankumai visoki—socialės svetainės—tas ką gausite ant Suvienytų Valstijų Valdžios laivų.

S.S. President Harding—Rugs 22.
S.S. Leviathan—Rugs. 29;Spal. 20.
S.S. President Arthur——Spal. 2.
S.S. Geo. Washington——Spal. 6.
S.S. America ———— Spal. 13.
S.S. President Roosevelt—Spal. 23.

Rašykite del informacijų apie išplaukimus, kainas ir tt.

United States Lines,
75 State St. Boston, Mass.
Kanados ofisas:
79 Queen St. W., Toronto.
Agentai didesniuose miestuose.
Vedėjai
United States Shipping Board

SPECIALIŠKAS PASIŪLYMAS!!!

Atrandant, kad daug gaspadinių nežino, jog taupydamos įvairių rušių Kondensuoto Pieno Leibelius, gauna brangias dovanas, Borden Kompanija, didžiausi išdirbėjai Kondensuoto pieno, talpina šiame numeryje skelbimą, kuriame rasite speciališką pasiūlymą tiems, kurie dar neapsipažinę su jų kondensuotu pienu. Prašom perskaityt šį skelbimą atydžiai.

Krautuvininkas pardavinėja tik vieną ar dvi rušis Borden Premium Kondensuoto Pieno, kaip skelbta. Reikalaukit jo tik tų pienų, kurie siulo dovanas už leibelius.

Jei norit sučėdit pinigus ir duot kalėdų dovanas be išlaidų, pradėkit dabar čėdyt leibelius Bordeno Kondensuoto Pieno, ir gaut siulytas dovanas.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius,
Provizorius.
122 Millbury st., Worcester, Mass.

Duokit Mum Užsakymus Dabar!

Del Pečių vidurinių plytų, Grotelių, Pelenų priėmėjų, ir visų kitų dalių pečiams. Mes atnaujinam pečių nikeliuotas dalis. LANGAMS STIKLŲ — turime visokių!

Musų kainos yra žemiausios mieste!

SADICK PAINT & HARDWARE CO.,
66 MILLBURY STREET.
Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ Į LIETUVĄ PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ.

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu!
Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)
Visa trečia kliasa padalinta į kambarius 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų

S.S. POLONIA ———— Spalio 6-tą
S.S. ESTONIA ———— Spalio 17-tą

Iš New Yorko ir Bostono į:
HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 — į Liepojų ir Klaipėdą $107.—
Iš Bostono į New Yorką per Falls River Liniją
Kreipkitės prie vietinio agento.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ

Pirkit laivakortes jusų giminėms Lietuvoje. Kompanijos raštinė Kaune, kuogeriausia prižiuri visus keleivius.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.

Išplaukimai kas šeštadienį. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE
N.Y.—Plymouth — Cherbourg — Hamburg.

Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.

Tankus išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Lapland ir Zeeland.

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

"111" CIGARETAI!

Jie yra GERI! 10¢

Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratorijų.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Suite 71. Tel. Park 7636.

Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

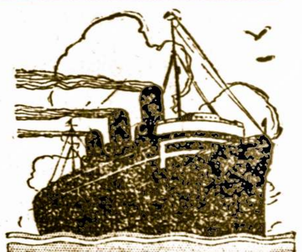

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausis kelias į visas dalis
LIETUVOS

Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiais laivais:
"Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland."
su I, II, ir III kliasos pasažierais, ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.

United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
ar kiti įgalioti agentai.

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai išplaukimai į LIETUVĄ
NEW YORK—BREMEN
nauju, puikiu laivu
"COLUMBUS"
didžiausiu vokiečių laivu, ir vienos kliasos laivais.
Didžiai pagerintos trečios kliasos kvatieros. Patogios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovom. Del tikietų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
North German Lloyd,
192 Washington St.,
Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

VEENDAM
Rugsėjo 22-trą.
ROTTERDAM
Rugsėjo 29-tą.
VOLENDAM
Spalio 6-tą.
RYNDAM
Spalio 13-tą.

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar į
HOLLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.

CUNARD

Iš BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai
SAMARIA — Spalio 6—Lapkričio 6.
prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.

3-ia klasa:
(Į Pilavą ———— $106.50)
(Į Hamburgą ———— $103.50)
Karės taksų $5.00.
Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į

CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojime ir taisyme namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padare įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryj.